

SODBA SODIŠČA PRVE STOPNJE (drugi senat)

z dne 8. julija 2004*

V zadevi T-44/00,

Mannesmannröhren-Werke AG, s sedežem v Mülheimu an der Ruhr (Nemčija), ki jo zastopa M. Klusmann, avocat, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožeča stranka,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopata M. Erhart in A. Whelan, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka,

zaradi razglasitve ničnosti Odločbe Komisije 2003/382/ES z dne 8. decembra 1999 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 Pogodbe ES (zadeva IV/E-1/35.860-B – Brezšivne jeklene cevi) (UL 2003, L 140, str. 1) ali, podredno, zaradi predloga za zmanjšanje globe, ki je bila naložena tožeči stranki,

* Jezik postopka: nemščina.

SODIŠČE PRVE STOPNJE EVROPSKIH SKUPNOSTI (drugi senat),

v sestavi N. J. Forwood, predsednik, J. Pirrung in A. W. H. Meij, sodnika,
sodni tajnik: J. Plingers, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 19., 20. in 21. marca 2003

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje in postopek¹

- ¹ Ta zadeva se nanaša na Odločbo Komisije 2003/382/ES z dne 8. decembra 1999 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 Pogodbe ES (zadeva IV/E-1/35.860-B – Brezšivne jeklene cevi) (UL 2003, L 140, str. 1, v nadaljevanju: izpodbijana odločba).

[...]

¹ — Na tem mestu ni podano dejansko stanje spora. To je podano v točkah od 2 do 33 sodbe Sodišča prve stopnje z dne 8. julija 2004 v zadevi JFE Engineering in drugi proti Komisiji, T-67/00, T-68/00, T-71/00 in T-78/00, ZOdl., str. II-2501.

Postopek pred Sodiščem prve stopnje

- 34 S sedmimi vlogami, ki so jih vložile v tajništvu Sodišča prve stopnje med 28. februarjem in 3. aprilom 2000, so družbe Mannesmann, Corus, Dalmine, NKK Corp., Nippon, Kawasaki in Sumitomo vložile tožbo zoper izpodbijano odločbo.
- 35 S sklepom z dne 18. junija 2002 je bilo po opredelitvi strank odločeno, da se v skladu s členom 50 Poslovnika Sodišča prve stopnje za namene ustnega postopka združi sedem zadev. Po tej združitvi so lahko v tajništvu Sodišča prve stopnje tožeče stranke v sedmih zadevah pregledale vse spise v zvezi s tem postopkom. Sprejeti so bili tudi ukrepi procesnega vodstva.
- 36 Po poročilu sodnika poročevalca je Sodišče prve stopnje (drugi senat) odločilo, da začne ustni postopek. Stranke so podale ustne navedbe in odgovorile na vprašanja, ki jih je zastavilo Sodišče prve stopnje na obravnavi 19., 20. in 21. marca 2003.

Predlogi strank

- 37 Tožeča stranka Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

- izpodbijano odločbo razglasi za nično;

- podredno, zmanjša globo, ki ji je bila naložena;

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

28 Komisija Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

— zavrne tožbo;

— tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Predlog za razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe

39 V utemeljitev predlogu za razglasitev ničnosti tožeča stranka najprej navaja vrsto tožbenih razlogov, s katerimi želi omajati zakonitost upravnega postopka. Dalje se sklicuje na kršitev člena 81(1) ES, ker naj Komisija ne bi pravno zadostno ugotovila obstoja kršitve, očitane v členu 1 in v členu 2 izpodbijane odločbe.

Tožbeni razlogi postopkovne napake

Tožbeni razlog: kršitev pravic obrambe, ker naj bi Komisija tožeči stranki zavrnila vpogled v določene dokumente iz spisa

— Trditve strank

40 Tožeča stranka zatrjuje, da ni imela vpogleda v celoten upravni spis. Komisija naj bi ji zavrnila vpogled v dokumente, ki ji jih je posredoval Nadzorni organ EFTE, samo

zaradi njihove internosti, brez pojasnila ali pregleda njihove vsebine. Družba Mannesmann tako meni, da je bila s tem lahko prikrajšana za določena razbremenilna dokazna sredstva.

- 41 Družba Mannesmann poleg tega Komisiji očita, da naj ne bi spoštovala postopka, opisanega v točki II A Obvestila Komisije 97/C 23/03 o notranjem poslovniku za obravnavanje zahtev po vpogledu v spis v zadevah iz členov [81] in [82] Pogodbe ES, členov 65 in 66 ESPJ ter Uredbe Sveta (EGS) št. 4064/89 (UL 1997, C 23, str. 3, v nadaljevanju: Obvestilo o vpogledu v spis). Na podlagi tega obvestila naj bi bil pooblaščenec za zaslišanje dolžan pregledati razvrstitev dokumentov v spisu in, glede na okoliščine primera, preveriti, ali so ustrezno opredeljeni kot interni. Ta obveznost pregleda naj bi bila neodvisna od katerekoli pobude podjetij. Družba Mannesmann tako meni, da naj ne bi mogla ugotoviti, ali sta OUK in upravni spis vsebovala vse razbremenilne dokaze.
- 42 Poleg tega družba Mannesmann očita Komisiji, da naj ji ne bi posredovala seznama vseh dokumentov iz spisa, da bi ji omogočila, da zahteva seznanitev z določenimi dokumenti (sodbi Sodišča prve stopnje z dne 29. junija 1995 v zadevi Solvay proti Komisiji, T-30/91, Recueil, str. II-1775, točke 89 in od 93 do 95, in v zadevi ICI proti Komisiji, T-36/91, Recueil, str. II-1847, točke 99 in od 103 do 105). Komisija pa naj bi bila sicer zavezana na tem seznamu označiti interne dokumente (sodba Sodišča prve stopnje z dne 15. marca 2000 v zadevi Cimenteries CBR in drugi proti Komisiji, imenovana Cement, T-25/95, T-26/95, od T-30/95 do T-32/95, od T-34/95 do T-39/95, od T-42/95 do T-46/95, T-48/95, od T-50/95 do T-65/95, od T-68/95 do T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 in T-104/95, Recueil, str. II-491, točki 168 in 186). Komisija naj bi tako kršila pravice obrambe tožeče stranke. Take kršitve prava ni mogoče „urediti“ v postopku pred Sodiščem prve stopnje (zgoraj navedena sodba Solvay proti Komisiji, točka 98).

- 43 Na obravnavi se je družba Mannesmann po analogiji sklicevala na Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L 145, str. 43).
- 44 Komisija odgovarja, da v skladu z ustaljeno sodno prakso ni dolžna dovoliti vpogleda v svoje interne dokumente (sodbe Sodišča prve stopnje z dne 17. decembra 1991 v zadevi Hercules Chemicals proti Komisiji, T-7/89, Recueil, str. II-1711, točka 54; z dne 1. aprila 1993 v zadevi BPB Industries in British Gypsum proti Komisiji, T-65/89, Recueil, str. II-389, in Cement, točka 10 zgoraj, točka 420). Teh listin zaradi njihove narave ni mogoče uveljavljati kot dokaze za kršitev (glej točko I A 3 Obvestila o vpogledu v spis). V nobenem primeru pa naj družba Mannesmann ne bi izkazala, da izpodbijana odločba temelji na listinah, v katere ni imela vpogleda.
- 45 Komisija zatrjuje, da je zadevne dokumente nedvomno treba opredeliti kot interne. V skladu z določbami točke II A 2(c) Obvestila o vpogledu v spis naj bi dopisovanje med Komisijo in tretjim javnim organom, kot je Nadzorni organ EFTE, spadalo med interne dokumente.
- 46 V zvezi s tem, da je pooblaščenec za zaslihanje ravnal v skladu s svojo obveznostjo pregleda spisnih dokumentov, družba Mannesmann ni predložila nobenega dokaza, ki bi podprl te trditve. Komisija poudarja, da družba Mannesmann tudi ni izkoristila možnosti, predvidene v točki II A 2 Obvestila o vpogledu v spis, da od pooblaščenca za zaslihanje zahteva potrditev, da so zadevne listine interni dokumenti.
- 47 Končno Komisija zavrača navedbo, da je dolžna podjetjem posredovati seznam internih dokumentov, ki so v spisu.

— Presoja Sodišča prve stopnje

48 Točka II A 2 Obvestila o vpogledu v spis se glasi:

„Da bi se poenostavilo upravljanje in se povečala njegova učinkovitost, bodo interni dokumenti poslej uvrščeni v zbirko internih dokumentov v zvezi z zadevami, ki se preiskujejo (brez vpogleda), ki vsebuje vse tovrstne dokumente po kronološkem vrstnem redu. Ta uvrstitev bo opravljena pod nadzorom pooblaščenca za zaslišanje, ki lahko, če je potrebno, potrdi, da so v njej zbrane listine interni dokumenti.

Interni dokumenti so na primer:

[...]

c) dopisi z drugimi javnimi organi v zvezi z zadevo (¹⁹);

[...]“

49 V opombi pod črto št. 19 Obvestila o vpogledu v spis je pojasnjeno:

„Varovati je treba zaupnost listin, ki jih posredujejo javni organi; to pravilo ne velja le za listine organov, ki so pristojni na področju konkurence, ampak tudi za listine

drugih javnih organov države članice ali tretje države. [...] Vendar pa je treba razlikovati med stališči ali komentarji teh drugih javnih organov, za katere velja absolutna zaščita, in konkretnimi listinami, ki so jih lahko posredovali, za katere izjema vedno ne velja. [...]"

50 Ugotoviti je treba, da iz besedila točke II A 2 Obvestila o vpogledu v spis izhaja, da nadzor pooblaščenca za zaslišanje pri ugotavljanju, ali so listine, ki se nahajajo v spisu, interni dokumenti, ni sistematična stopnja v upravnem postopku, v nasprotju s tem, kar trdi družba Mannesmann. Ker „lahko“ pooblaščenec za zaslišanje v skladu z določbo navedene točke opravi tako presojo, „če je to potrebno“, je zato treba sklepati, da če opredelitev določenih dokumentov kot „internih dokumentov“ ni ali, glede na okoliščine primera, ni več izpodbijana, tak pregled ne bo potreben. Nasprotna razlaga bi nesorazmerno otežila delovne obveznosti Komisije pri upravnem postopku in bi bila v nasprotju s ciljem te metode razvrstitve, ki je bila sprejeta iz „[r]azlogov poenostavitve in povečanja učinkovitosti uprave“. Zato je treba ugotoviti, ali je družba Mannesmann v okviru upravnega postopka zahtevala, naj pooblaščenec za zaslišanje preveri internost dokumentov, ki jih je nadzorni organ EFTE posredoval Komisiji in so opredeljeni kot interni.

51 V zvezi s tem je treba poudariti, da je družba Mannesmann naslovila zahtevo za vpogled v zadevne dokumente z dopisom z dne 12. marca 1999, ki je priložen tožbi. Vendar je Komisija to zahtevo z dopisom z dne 22. marca 1999, ki je tudi priložen tožbi, zavrnila z obrazložitvijo, da so ti dokumenti dejansko interni v smislu točke II A Obvestila o vpogledu v spis (še posebej glej točko II A 2 tega obvestila).

52 Komisija je v odgovoru na tožbo navedla, čemur družba Mannesmann ni ugovarjala, da ta pozneje ni nasprotovala zavrnitvi vpogleda iz dopisa z dne 22. marca 1999 in

od pooblaščenca za zaslišanje ni zahtevala, naj preveri pravilnost in utemeljenost odgovora Komisije. Družba Mannesmann je v repliki namreč zatrjevala le, da ni bila zavezana vložiti nove prošnje pri pooblaščenca za zaslišanje. Iz dela poročila pooblaščenca za zaslišanje, ki ga je Komisija navajala v odgovoru na pisno vprašanje Sodišča prve stopnje, je razvidno, da stranke „niso postavile vprašanj glede pravic obrambe v strogem smislu in, še posebej, vprašanj glede vpogleda v spis [...]“.

- 53 Ugotoviti je treba, da ker družba Mannesmann po tem, ko je prejela dopis z dne 22. marca 1999, ni zahtevala preizkusa, da se dokumenti, ki so na straneh od 1 do 350 upravnega spisa Komisije, opredelijo kot interni, ni bilo nujno, da pooblaščenec za zaslišanje opravi tak pregled. Če Komisija pisno zavrne zahtevo za vpogled v določene spisne listine z utemeljitvijo, da gre za interne dokumente, je treba šteti, da mora nato vlagatelj zahteve za vpogled v spis to ponovno zahtevati z izpodbijanjem internosti teh dokumentov, če želi, da pooblaščenec za zaslišanje to razišče.
- 54 Glede očitka družbe Mannesmann, da ji Komisija ni posredovala seznama vseh listin v svojem spisu, skupaj z internimi dokumenti, iz sodne prakse, ki jo družba Mannesmann navaja v podporo tej trditvi, ne izhaja, da dejstvo, da Komisija ni posredovala takega seznama strankam upravnega postopka, samo po sebi pomeni kršitev pravic obrambe. Sodišče prve stopnje je namreč v sodbah Solvay proti Komisiji, točka 42 zgoraj (točke 89 in od 93 do 95), in ICI proti Komisiji, točka 42 zgoraj (točke 99 in od 103 do 105), preučilo le vprašanje nujnosti uravnoteženja pravice do vpogleda v obremenilne in razbremenilne listine z varstvom poslovnih skrivnosti podjetij in ne z varstvom internih dokumentov. Čeprav iz sodbe Cement, točka 42 zgoraj (točke 5, 168 in 186), izhaja, da je Sodišče prve stopnje v okviru ukrepov procesnega varstva od Komisije zahtevalo, naj predloži opis internih dokumentov, katerih vsebina ni bila na seznamu, ki ga je posredovala strankam v upravnem postopku, opredeljena niti v povzetku, iz te okoliščine ni povzelo, da je Komisija kršila pravice obrambe.

- 55 V vsakem primeru je treba poudariti, da so pravice obrambe zaradi postopkovne nepravilnosti kršene le, če je ta nepravilnost konkretno vplivala na možnost obrambe vpletenih podjetij (glej v tem smislu sodbo Cement, točka 42 zgoraj, točke od 852 do 860).
- 56 V tem primeru je Sodišče prve stopnje v okviru ukrepov procesnega vodstva zahtevalo, naj Komisija predloži seznam, na katerem je navedena vsebina strani od 1 do 350 njenega upravnega spisa. Iz tega seznama je razvidno, da so vsi sporni dokumenti opredeljeni kot interni dokumenti in ne kot obremenilni oziroma razbremenilni dokazi, tako da ne omogočajo ugotovitve, ali je eno ali drugo zadevno podjetje storilo kršitev ali ne. Tako niti dejstvo, da pooblaščenec za zaslihanje ni preveril internostiteh dokumentov, niti zavrnitev Komisije, da bi predložila seznam z njihovim opisom, nista mogla vplivati na sposobnost družbe Mannesmann, da se zagovarja, in tako kršiti njenih pravice obrambe. Družba Mannesmann namreč na obravnavi, potem ko je prejela prepis tega seznama, ni zatrjevala, da nekateri dokumenti, navedeni na tem seznamu, v resnici niso interni, kar je v nasprotju s tem, kar je trdila pred prejemom seznama.
- 57 Ob upoštevanju prejšnje točke je treba zavrniti tudi trditev, ki jo je družba Mannesmann izjavila na obravnavi in po analogiji temelji na Uredbi št. 1049/2001. Tudi če bi družba Mannesmann lahko dokazala, da je imela pravico do vpogleda v zadevne dokumente, se v postopku pred Komisijo vendarle ne bi mogla bolje braniti. Tako ta trditev v nobenem primeru ne upravičuje razglasitve ničnosti izpodbijane odločbe.
- 58 Sicer pa je treba ugotoviti, da Uredba št. 1049/2001 in Odločba Komisije 94/90/ESPJ, ES, Euratom z dne 8. februarja 1994 o dostopu javnosti do dokumentov Komisije (UL L 46, str. 58), ki jo je nadomestila, predvidevata, da mora oseba, ki zahteva vpogled, opraviti določena postopkovna dejanja, zlasti prvo uradno zahtevo za vpogled in v primeru zavrnitve ponovno zahtevo, da bi se lahko sklicevala na njihove

vsebinske določbe. Ker družba Mannesmann ni sledila temu postopku, je ne more zaobiti s tem, da zahteva analogno uporabo navedenih temeljnih določb.

59 Iz navedenega sledi, da je treba ta tožbeni razlog zavriniti.

Domnevno nezadosten rok za odgovor na OUK

— Trditve strank

60 Družba Mannesmann meni, da ni imela zadostnega roka za odgovor na OUK. Komisija naj pri določitvi tega roka ne bi upoštevala posebnosti primera. Rok naj bi začel teči 11. februarja 1999, dne, ko so naslovniki izpodbijane odločbe imeli dostop do spisa, in naj bi se iztekel 20. aprila 1999. Komisija naj bi, kljub obsežnosti spisa in čeprav so bile nekatere listine v neobičajnih jezikih, 22. marca 1999 brez posebne obrazložitve zavrnila njeno zahtevo za odobritev dodatnega roka. Poleg tega se je bila družba Mannesmann glede na to, da je potekala povezana preiskava, prisiljena braniti v dveh postopkih ob izredni kratkih rokih. Med naslovnici izpodbijane odločbe naj bi bila edina v takem položaju. Zato meni, da je bila obravnavana diskriminatorno.

61 Komisija zavrača te trditve. Vsi naslovniki OUK naj bi imeli za pripravo odgovorov dvomesečni rok, ki je začel teči od dneva vročitve 3. februarja 1999. Poleg tega naj bi Komisija na prošnjo družbe Mannesmann z dopisom z dne 22. marca 1999 podaljšala rok za vložitev stališč v odgovor na OUK na 20. april 1999. Za tak ukrep

naj ne bi veljala obveznost obrazložitve iz člena 253 ES. Komisija meni, da je rok približno dveh mesecev in pol, ki ga je imela družba Mannesmann za pripravo odgovora, zadoščal. V tem pogledu se med drugim sklicuje na sodbo Cement, točka 42 zgoraj (točki 654 in 655).

— Presoja Sodišča prve stopnje

62 Najprej je treba opozoriti, da člen 11(1) Uredbe Komisije št. 99/63/EGS z dne 25. julija 1963 o zaslišanjih iz člena 19(1) in (2) Uredbe Sveta št. 17 (UL 127, str. 2268), ki je veljala na dan, ko je bilo OUK poslano tožeči stranki, in člen 14 Uredbe Komisije (ES) št. 2842/1998 z dne 22. decembra 1998 o zaslišanju v nekaterih postopkih na podlagi členov [81] in [82] Pogodbe ES (UL L 354, str. 18), ki je bila veljavna po 31. januarju 1999, ki obe zagotavljata naslovníkom OUK zadosten rok za učinkovito uveljavljanje pravic obrambe, določata, da mora Komisija pri določitvi tega roka, ki traja najmanj dva tedna, upoštevati čas, potreben za pripravo stališč, in nujnost zadeve. Odobreni rok se konkretno presoja glede na zahtevnost posameznega primera (sodba Cement, točka 42 zgoraj, točka 653, in navedena sodna praksa).

63 Kot je poudarila Komisija v svojem odgovoru na tožbo, iz točke 207 njenega *XXIII. Poročila o politiki konkurence* iz leta 1993 izhaja, da se v srednje pomembnih zadevah odobri splošni rok dveh mesecev, v zapletenih zadevah pa rok treh mesecev, ta roka pa se podaljšata, kadar je treba upoštevati počitnice. Po drugi strani pa je na koncu iste točke določeno, da se v nasprotju s predhodno prakso ti razmeroma dolgi roki „načeloma“ ne podaljšajo.

- 64 V tem primeru je Komisija tožeči stranki z dopisom z dne 21. januarja 1999, h kateremu je bilo priloženo OUK, odobrila rok dveh mesecev, ki začne teči od dneva vročitve, na podlagi Uredbe št. 99/63. Ker je družba Mannesmann z dopisom z dne 12. marca 1999 zahtevala dodaten dvomesečni rok, je Komisija z dopisom z dne 22. marca 1999 dvomesečni rok, ki ga je odobrila v prvem dopisu z dne 21. januarja 1999 in ki je bil priložen OUK, dodatno podaljšala za 17 dni za namene odgovora na OUK.
- 65 V zvezi z začetnim datumom, ki se upošteva za izračun trajanja obdobja, ki so ga imeli na voljo naslovniki OUK za predložitev stališč glede OUK, je treba navesti, da so bili vsi najpomembnejši dokumenti spisa, kar je skupaj 32 dokumentov, priloženi OUK. V teh okoliščinah se šteje, da so ga naslovniki OUK lahko začeli preučevati že, ko jim je bilo vročeno, kar je bilo v primeru družbe Mannesmann po navedbah Komisije 3. februarja 1999, in ne takrat, ko so imeli dostop do celotnega spisa, to je 11. februarja 1999, kot zatrjuje družba Mannesmann. Torej je dejstvo, da je Komisija odobrila dodatni rok do 20. aprila 1999, pomenilo 17-dnevno podaljšanje prvotno odobrenega roka.
- 66 Čeprav naj bi šlo v tej zadevi za obsežen spis z več kot 15.000 stranmi, je Komisija pravilno spomnila, da spis v takem obsegu pri preiskavah s področja konkurence ni izjemen. Ugotoviti je treba, da te zadeve glede na zapletenost dejanskega stanja ni mogoče enačiti z zadevo, v kateri je bila sprejeta sodba Cement, točka 42 zgoraj, kjer je bilo obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah bilo naslovljeno na 76 podjetij in podjetniških združenj (točke 3, 4 in 654 sodbe) in v okviru katere je bil zadevnim podjetjem zaradi dveh podaljšanj odobren rok skupaj štirih mesecev, da izoblikujejo stališča glede obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah. V tem primeru družba Mannesmann ni predložila nobenega posebnega dokaza, ki bi lahko izkazal, da je ta zadeva posebej pomembna in/ali zapletena.

- 67 Glede trditve, da bi družba Mannesmann morala odgovoriti na obvestili v dveh vzporednih zadevah (zadevi IV/E-1/35.860-B in IV/E-1/35.860-A), Komisija v odgovoru na tožbo ugotavlja, da sta bili ti zadevi „tesno povezani in da sta se prekrivali v več točkah, tako glede zadevnih očitkov kot dokumentov“. Še več, Komisija je poudarila, da sta bili obvestili o ugotovitvah o možnih kršitvah naslovljeni tudi na družbo Corus in na japonske proizvajalke. Poudariti je treba, da družba Mannesmann tem ugotovitvam ni nasprotovala z dejanskega vidika, v repliki pa si je zastavila vprašanje, zakaj Komisija na zadevna podjetja ni naslovila enega samega obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, če sta bili obe zadevi tako tesno povezani, to pa je pripomba, ki v tem okviru ni pomembna. Ugotoviti je torej treba, da so v zadevah, ki ju obravnavata ti obvestili ugotovitvah o možnih kršitvah, številne podobnosti, tako da za družbo Mannesmann, ki je morala predložiti odgovore v obeh vzporednih zadevah, to ni pomenilo dodatnega dela.
- 68 Ob upoštevanju navedenega je skupni rok dveh mesecev in pol, ki je bil odobren družbi Mannesmann, zadostoval za predložitev stališč in se je zato lahko učinkovito branila (glej primeroma sodbo Sodišča z dne 16. decembra 1975 v zadevi Suiker Unie in drugi proti Komisiji, od 40/73 do 48/73, 50/73, od 54/73 do 56/73, 111/73, 113/73 in 114/73, Recueil, str. 1663, točke od 94 do 99).
- 69 Glede trditve družbe Mannesmann, da naj bi bila žrtev kršitve načela enakega obravnavanja, je treba šteti, da če so odobreni roki zadostni in strankam omogočajo obrambo, se lahko določijo pavšalno in ni treba, da so sorazmerni glede na pripravljalno delo, ki se zahteva v vsakem posameznem primeru.
- 70 V zvezi s tem je treba po analogiji opozoriti, da člen 230, peti odstavek, ES določa, da je treba ničnostno tožbo vložiti v dvomesečnem roku, ki ga v skladu z ustaljeno sodno prakso ne glede na okoliščine primera ni mogoče podaljšati in posledica nespoštovanja tega roka je avtomatična nedopustnost tožbe, razen pri eni sami

izjeme, omejeni na primer višje sile (glej v tem smislu sklep Sodišča prve stopnje z dne 21. marca 2002 v zadevi Laboratoire Monique Rémy proti Komisiji, T-218/01, Recueil, str. II-2139, potrjena v pritožbenem postopku s sklepom Sodišča z dne 30. januarja 2003 v zadevi Laboratoire Monique Rémy proti Komisiji, C-176/02 P, neobjavljen). V teh okoliščinah določitev pavšalnih rokov ni mogoče šteti, kot da sama po sebi pomeni kršitev načela enakega obravnavanja v pravu Skupnosti (v tej zvezi glej tudi sodbo Cement, točka 42 zgoraj, točka 654).

- 71 Tako dejstva, da so imeli drugi naslovniki obvestil o ugotovitvah o možnih kršitvah v tem primeru na voljo enak rok za odgovor na eno obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, kot je bil dan družbi Mannesmann za odgovor na dve obvestili, ni mogoče šteti za nezakonitega, ker je Komisija presodila, da je rok, odobren družbi Mannesmann, zadosten.
- 72 Končno, glede domnevne pomanjkljive obrazložitve zavrnitve zahteve družbe Mannesmann, da se za dva meseca podaljša rok za predložitev stališč, je treba opozoriti, da je treba zahtevo za obrazložitev presojati glede na okoliščine posameznega primera, predvsem glede na vsebino akta, naravo razlogov, na katere se sklicuje, in interes, ki bi ga lahko imeli naslovniki oziroma drugi subjekti, ki jih akt neposredno in posamično zadeva. Ne zahteva pa se, naj obrazložitev pojasni vse upoštevne dejanske in pravne okoliščine, v katerih je treba vprašanje, ali je obrazložitev posameznega akta v skladu z zahtevami iz člena 253 ES, presoditi ne samo glede na njegovo besedilo, ampak tudi glede na njegovo sobesedilo in celoto pravnih pravil, ki urejajo zadevno področje (sodba Sodišča z dne 9. januarja 2003 v zadevi Petrotub in Republica proti Svetu, C-76/00 P, Recueil, str. I-79, točka 81, in navedena sodna praksa).
- 73 V zvezi s tem je treba spomniti, da *XXIII. Poročilo o politiki konkurence* v točki 207 določa, da se za odgovor na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah v srednje pomembnih zadevah načeloma odobri dvomesečni rok (glej točko 63 zgoraj). Iz tega je treba izpeljati, da je Komisija s tem, da je v tem primeru določila rok dveh

mesecev, nedvomno presodila, da je bila pomembnost te zadeve „srednja“ in da naj bi bil odobreni rok torej načeloma zadosten, da naslovníkom OUK omogoči predložitev stališč. V luči te ugotovitve je torej treba presoјati obrazložitev odločbe, s katero je bila zavrnjen zaprošeni dodatni rok.

- 74 V tem primeru se šteje, da zavrnitev dodatnega roka dveh mesecev s strani Komisije ne potrebuje posebne utemeljitve. Ker je Komisija zavzela stališče glede pomembnosti zadeve v skladu s točko 207 XXIII. Poročila o politiki konkurence, je treba poudariti, da je institucija s tem, da je družbi Mannesmann odobrila dodatnih 17 dni in še navedla, „da ni bilo mogoče“ odobriti roka dveh mesecev, ki ga je zahtevala, molče potrdila svojo prvotno presojo. Ob upoštevanju omejevalne politike Komisije glede podaljševanja rokov za odgovore na obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki je navedena v točki 207 tega poročila, je treba odobreni dvomesečni rok šteti kot popuščanje Komisije družbi Mannesmann. Iz tega pa izhaja, da to podjetje ne more izpeljati tožbenega razloga za razglasitev ničnosti iz dejstva, da odločba o zavrnitvi zaprošenega roka ni bila posebej obrazložena.
- 75 Zaradi vsega navedenega je treba zavrniti vse očitke družbe Mannesmann zoper zavrnitev Komisije, da ji dovoli zaprošeni dodatni rok.

Uporaba dokumenta Delitveni ključ kot obremenilnega dokaza

– Trditve strank

- 76 Družba Mannesmann nasprotuje dopustnosti dokumenta Delitveni ključ kot dokaza. Navaja, da naj bi se Komisija pri ugotavljanju obstoja kršitev iz členov 1

in 2 izpodbijane odločbe oprla predvsem na ta dokument. Ker Komisija ni razkrila identitete avtorja tega dokumenta, bi bilo treba verodostojnost in dokazno vrednost te listine presojati s previdnostjo.

- 77 Komisija bi morala vsaj pojasniti okoliščine, v katerih je pridobila ta dokument, ki ga je uveljavljala kot neposreden dokaz za nezakonito dejanje. V skladu z načeli, ki so neločljivo povezana s pravno državo, si oseba, zoper katero se uveljavlja tak dokaz, lahko zagotovi učinkovito obrambo le, če je o tem seznanjena (sodba Sodišča z dne 13. februarja 1979 v zadevi Hoffmann-La Roche, 85/76, Recueil, str. 461).
- 78 Nobeno zadevno podjetje naj ne bi priznalo verodostojnosti tej listini, kar je v nasprotju z ugotovitvami v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Sodišča z dne 7. novembra 1985 v zadevi Adams proti Komisiji (145/83, Recueil, str. 3539), kjer ni bilo dvoma o verodostojnosti informatorja Komisije. Ker Komisija ni dokazala verodostojnosti dokumenta Delitveni ključ, ga ne bi smela uporabiti proti družbi Mannesmann. Ta kršitev pravic obrambe naj bi upravičevala razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe.
- 79 Četudi bi se ta dokument smel zakonito uporabiti, družba Mannesmann ugovarja njegovi dokazni vrednosti. Prvič, dokumentu Delitveni ključ naj bi nasprotovali drugi dokazi, zbrani v preiskavi. V uvodni izjavi 86 izpodbijane odločbe naj bi Komisija menila, da naj bi dokumentu Delitveni ključ izrecno nasprotovale izjave družbe Vallourec, čeprav so v veliki meri prispevale k ugotovitvi dejanskega stanja. Drugič, dokumentu Delitveni ključ naj bi nasprotovalo dejstvo, da sta podjetji Siderca in Tubos de Acero de México SA verjetno dobavljali cevi v Evropo. Zato naj ne bi bilo mogoče ugotoviti, kako bi ta dokument lahko pomenil dokaz za očitano kršitev.

- 80 Komisija opozarja, da je v skladu s členom 287 ES dolžna varovati poslovne skrivnosti in da mora tudi zagotoviti anonimnost svojih informatorjev, če ne želi omejiti svojega delovanja. Interes podjetij, da se seznanijo z izvorom določenih dokumentov, je treba pretehtati glede na javni interes, da se razkrijejo nedopustna omejevalna ravnanja, in glede na varstvo informatorjev (sodba Adams proti Komisiji, točka 78 zgoraj, točka 34). V tem primeru naj bi bile spoštovane pravice obrambe. Družba Mannesmann naj ne bi izkazala, kako naj bi anonimnost tega dokumenta kršila njene pravice obrambe.

— Presoja Sodišča prve stopnje

- 81 Najprej je treba navesti, da se Komisija v uvodnih izjavah izpodbijane odločbe o obstoju kršitve, ugotovljene v členu 1, v veliki meri opira na izjavo g. Verluce z dne 17. septembra 1996 (glej še posebej uvodne izjave od 56 do 58, od 60 do 62 in 131), kot je bila dopolnjena z njegovo izjavo z dne 14. oktobra 1996 in z dokumentom z naslovom „Preiskave pri družbi Vallourec“ (v nadaljevanju skupaj: izjave g. Verluce). Čeprav se Komisija v tem smislu, še posebej uvodnih izjavah 85 in 86 izpodbijane odločbe, opira na dokument Delitveni ključ, pa je treba šteti, da ima slednji v splošnem ustroju izpodbijane odločbe manjši pomen kot izjave g. Verluce.
- 82 Posledično je treba že na začetku zavrniti trditev družbe Mannesmann, da naj bi se Komisija pri določitvi obstoja kršitve, navedene v členu 1 izpodbijane odločbe, v glavnem oprla na ta dokument. Glede obstoja kršitve iz člena 2 izpodbijane odločbe imajo izjave g. Verluce in dokument Delitveni ključ le zelo posreden pomen.

- 83 Komisija v uvodni izjavi 85 izpodbijane odločbe navaja, da ji je dokument Delitveni ključ 12. novembra 1997 izročila oseba, ki ni bila stranka v postopku. Med drugim se Komisija sklicuje nanj, da bi podkrepila svojo razlago razvoja odnosov znotraj Evropsko-japonskega kluba od konca leta 1993. Po navedbah informatorja naj bi ta dokument predal trgovski zastopnik ene od članic tega kluba. Po mnenju Komisije ta dokument potrjuje, da so bili stiki z latinskoameriškimi proizvajalci delno uspešni, in navaja, da preglednica iz dokumenta kaže na razdelitev navedenih trgov med evropskimi, japonskimi in latinskoameriškimi proizvajalkami. Ta dokument še posebej predvideva 100-odstoten tržni delež za evropske proizvajalke v Evropi in 100-odstoten tržni delež za japonske proizvajalke na Japonskem. Na drugih trgih bi evropske proizvajalke, med drugim, imele 0-odstoten delež na Daljnem vzhodu, 20-odstotnega na Srednjem vzhodu in 0-odstotnega v Latinski Ameriki.
- 84 Glede dopustnosti dokumenta Delitveni ključ kot dokaza za kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe je najprej treba navesti, da v pravu Skupnosti prevladuje načelo proste presoje dokazov in edino upošteveno merilo za presojo predloženih dokazov je njihova verodostojnost (sklepni predlogi sodnika B. Vestendorfa, ki je opravljal funkcijo generalnega pravobranilca v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Sodišča prve stopnje z dne 24. oktobra 1991 v zadevi Rhône-Poulenc proti Komisiji, T-1/89, Recueil, str. II-867, II-869, II-954; v tem smislu glej tudi sodbo Sodišča z dne 23. marca 2000 v zadevi Met-Trans in Sappol, C-310/98 in C-406/98, Recueil, str. I-1797, točka 29, in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 7. novembra 2002 v zadevi Vela in Tecnagrind proti Komisiji, T-141/99, T-142/99, T-150/99 in T-151/99, Recueil, str. II-4547, točka 223). Lahko pa je celo nujno, da Komisija zaščiti anonimnost informatorjev (v tem smislu glej sodbo Adams proti Komisiji, točka 78 zgoraj, točka 34), in ji zgolj zaradi tega ni treba umakniti dokaza, ki ga ima.
- 85 Iz tega izhaja, da če se trditve družbe Mannesmann, in s tem dokazna moč dokumenta Delitveni ključ, lahko upoštevajo pri presoji verodostojnosti, tega ni mogoče šteti za nedopusten dokaz, ki ga je treba izločiti iz spisa.

- 86 Če družba Mannesmann v navedbah v zvezi z dopustnostjo tega dokumenta očita pomanjkanje njegove verodostojnosti, je treba ugotoviti, da to verodostojnost nujno zmanjšuje dejstvo, da okoliščine, v katerih je bil sestavljen, niso širše znane in da zato trditev Komisije v tem smislu ni mogoče preveriti (glej točko 83 zgoraj).
- 87 Če so v dokumentu Delitveni ključ navedene posebne informacije, ki so enake tistim iz drugih dokumentov, še posebej tistim iz izjav g. Verluce, je treba šteti, da se ti dokazni elementi lahko medsebojno utrujejo.
- 88 V zvezi s tem je treba še posebej poudariti, da je v izjavi g. Verluce z dne 17. septembra 1996 omenjen „prvotni“ delitveni ključ, ki se uporablja za „mednarodne javne razpise“ in se je nanašal na pogodbe, sklenjene med japonskimi in evropskimi proizvajalkami tako, da je zadostno ugotovljen obstoj take delitve v okviru Evropsko-japonskega kluba. Dalje, iz interne zabeležke družbe Vallourec z dne 27. januarja 1994 z naslovom „Zapisnik razgovora z JF v Bruslju dne 25/1“, ki je na strani 4822 spisa Komisije, je razvidno, da se je morala družba Vallourec, da bi ostala „v okviru sistema, [...] odpovedati Daljnemu vzhodu, Južni Ameriki, in se omejiti na Srednji vzhod, kjer se je 20 % trga delilo na troje“. Na zahtevo Komisije po pojasnilu obeh dokumentov je g. Verluca navedel, da sta se nanašala na poskus spremembe veljavnih delitvenih ključev v letu 1993, s katerimi bi se upoštevale prodaje proizvajalk iz Latinske Amerike in „pridobljeni položaji“ na različnih trgih.
- 89 Družba Mannesmann opozarja, da je dokument Delitveni ključ v nasprotju s trditvijo g. Verluce, povzeto v dokumentu Preiskave pri družbi Vallourec (v točki 1.3), glede vprašanja, ali so proizvajalke iz Latinske Amerike ugodno odgovorile na usmeritve evropskih proizvajalk konec leta 1993, kar naj bi omajalo zanesljivost teh dveh dokazov. Komisija je namreč v uvodni izjavi 86 izpodbijane odločbe na podlagi dokumenta Delitveni ključ potrdila, da so bili „stiki z latinskoameriški proizvajalkami delno uspešni“ in sama priznava, da je ta trditev

v nasprotju s trditvijo g. Verluce, omenjeno v dokumentu Preiskave pri družbi Vallourec, da „[v] Evropsko-japonski klub niso bile vključene južnoameriške proizvajalke [...], konec leta 1993 so se z njimi povezali z namenom, da bi dosegli ravnovesje, ki bi odražalo pridobljene položaje (približno 20 % na Bližnjem vzhodu za Evropejce). Zelo hitro je postalo očitno, da so ti poskusi brezuspešni“.

90 Vendar je treba navesti, da so v skladu z dokumentom Delitveni ključ latinskoameriške proizvajalke sprejele predlagani delitveni ključ „razen za evropski trg“, kjer bi bilo treba zadeve pregledati „primer za primerom“ v duhu sodelovanja. Komisija je zato v uvodni izjavi 94 izpodbijane odločbe sklenila, da se proizvajalke iz Latinske Amerike niso strinjale s tem, da bi se evropski trg namenil le evropskim proizvajalkam.

91 Iz različnih zabelezk družbe Vallourec, na katere se sklicuje v izpodbijani odločbi, pa tudi iz dokumenta, omenjenega na strani 4902 spisa Komisije, z naslovom „Delovni dokument za predsednike“ („Paper for Presidents“), in iz dokumenta „g) japonska listina“ („g) Japanese document“), ki je na strani 4909 spisa Komisije, izhaja, da naj bi bil z vidika evropskih proizvajalk eden izmed najpomembnejših ciljev njihovih stikov z japonskimi proizvajalkami zaščita njihovih domačih trgov, še posebej pa ohranitev statusa domačega trga za Združeno kraljestvo potem, ko je družba Corus zaprla tovarno v Clydesdalu. Čeprav nasprotje iz točke 89 zgoraj nedvomno slabi tako dokazno vrednost dokumenta Delitveni ključ kot delno tudi dokazno vrednost izjav g. Verluce, postane manj pomembno zaradi okoliščine, navedene na začetku te točke. Četudi bi proizvajalci iz Latinske Amerike soglašali z uporabo delitvenega ključa na drugih trgih kot je evropski, je treba navesti, da pogajanja s temi proizvajalci z vidika Evropejcev pravzaprav niso bila uspešna, tako da negativna ocena g. Verluce glede njihovega izida na tej odločilni točki dejansko ustreza opisu iz dokumenta Delitveni ključ.

- 92 Skleniti je treba, da protislovje med navedbami g. Verluce v eni izmed njegovih izjav in dokumentom Delitveni ključ, ki ga je Komisija omenila v uvodni izjavi 86 izpodbijane odločbe, ne zmanjšuje pomembno verodostojnosti teh dveh dokazov.
- 93 Končno je treba ob upoštevanju stališča latinskoameriških proizvajalk glede Evrope v skladu z dokumentom Delitveni ključ (glej točko 90 zgoraj) ugotoviti, da okoliščina, ki jo je zatrjevala družba Mannesmann, da naj bi te proizvajalke prodajale cevi v Evropi, nikakor ne vpliva na verodostojnost tega dokumenta, četudi bi bila ugotovljena.
- 94 Iz vsega navedenega izhaja, da je dokument Delitveni ključ ohranil določeno dokazno vrednost kot eden od številnih usklajenih indecev, ki jih navaja Komisija in ki podpirajo določene pomembne trditve iz izjav g. Verluce v zvezi z obstojem dogovora o razdelitvi trgov za brezšivne cevi OCTG. Iz tega dokaza namreč izhaja, da so japonske in evropske proizvajalke sprejele načelo, v skladu s katerim ne smejo prodajati določenih brezšivnih jeklenih cevi na domačem trgu drugih proizvajalcev v okviru „odprtih“ javnih razpisov. Ta dokument tudi potrjuje obstoj delitvenega ključa za trge v različnih svetovnih regijah in tako povečuje verodostojnost izjav g. Verluce v delih, kolikor tudi te napotujejo na ta koncept.
- 95 Iz tega izhaja, da je očitke družbe Mannesmann, s katerimi je izpodbijala uporabo dokumenta Delitveni ključ, treba zavriniti.

Domnevna kršitev pravic obrambe zaradi neskladnosti med OUK in izpodbijano odločbo glede kršitve iz člena 2 te odločbe

— Trditve strank

⁹⁶ Po mnenju družbe Mannesmann obstaja med OUK in izpodbijano odločbo odstopanje. Komisija naj bi v OUK namreč razglasila, da so pogodbe o dobavi, ki jih je družba Corus sklenila z družbami Vallourec, Dalmine in Mannesmann, del protipravnega omejevalnega sporazuma, katerega namen je razdelitev trgov brezšivnih jeklenih cevi, ki jih je kupila družba Corus, prevladujoče podjetje na britanskem trgu cevi OCTG. Te pogodbe naj bi bile tako povezane s kršitvijo, ki je bila pozneje ugotovljena v členu 2 izpodbijane odločbe (glej točke od 147 do 151 OUK). Nasprotno naj bi Komisija v izpodbijani odločbi menila, da so bile te pogodbe ukrep za zaprtje britanskega trga pred japonskimi podjetji in potemtakem pomemben del kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe (uvodna izjava 147). Družbi Mannesmann bi morala biti dana priložnost, da poda izjavo glede tako pomembne spremembe očitkov (sodba Sodišča z dne 7. junija 1983 v zadevi *Musique diffusion française* in drugi proti Komisiji, od 100/80 do 103/80, Recueil, str. 1825, točke 9, 14 in 16). Ker ji taka priložnost ni bila dana, naj bi bile nepopravljivo kršene njene pravice obrambe (sodba *Solvay* proti Komisiji, točka 42 zgoraj, točka 89 in naslednje).

⁹⁷ Komisija zavrača te očitke, ker se opis dejanskega stanja in pravne presoje v izpodbijani odločbi popolnoma ujema z opisom, ki je bil že naveden v OUK.

— Presoja Sodišča prve stopnje

⁹⁸ Najprej je treba navesti, da so zaradi neskladnosti med obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah in končno odločbo pravice obrambe kršene le, če očitek, ugotovljen

v odločbi, ni bil zadovoljivo obrazložen v samem obvestilu tako, da bi naslovníkom omogočil obrambo (glej v tem smislu sodbo Cement, točka 42 zgoraj, točke od 852 do 860).

- 99 V obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah je Komisija zavezana le, da izpostavi očitane možne kršitve ter jasno navede dejstva, na katera se opira, in njihovo opredelitev, da bi se naslovníki obvestila lahko učinkovito branili (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 3. julija 1991 v zadevi AKZO proti Komisiji, C-62/86, Recueil, str. I-3359, točka 29, in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 14. maja 1998 v zadevi Moch Domsjö proti Komisiji, T-352/94, Recueil, str. II-1989, točka 63).
- 100 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je lahko pravna opredelitev dejanskega stanja v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah po definiciji le začasna in poznejše odločbe Komisije ni mogoče razglasiti za nično zgolj zato, ker se dokončni sklepi iz tega dejanskega stanja ne ujemajo natančno z vmesno opredelitvijo. Komisija mora namreč naslovníke obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah zaslišati in, če je potrebno, upoštevati njihova stališča iz odgovorov na očitane kršitve ter skladno s tem spremeniti svojo presojo, še posebej zato, da se spoštujejo njihove pravice obrambe.
- 101 V tem primeru je edina upoštevna razlika med OUK in izpodbijano odločbo ta, da je Komisija v uvodni izjavi 164 menila, da so pogodbe, ki pomenijo drugo kršitev, „dejansko le način izvršitve“ prve kršitve, ker je v točki 144 OUK le navedla, da je bil „cilj“ pogodb o dobavi ohranitev domačega statusa za trg Združenega kraljestva ob upoštevanju Temeljnih pravil glede japonskih proizvajalk, na katera se sklicuje v točki 63 OUK. Glede uvodne izjave 147 izpodbijane odločbe, na katero se v zvezi s tem sklicuje družba Mannesmann, zadošča opozorilo, da njeno besedilo ustreza besedilu iz točke 144 OUK, saj Komisija tam navaja, da „kot izhaja iz uvodnih izjav

od 78 do 81, je obstajal dogovor med [družbo Corus] in družbo Vallourec [...], da bi se [družba Corus] oskrbovala z gladkimi cevmi pri [družbi Mannesmann], družbi Dalmine in družbi Vallourec, da bi britanski trg ostal „domač“ glede na japonska podjetja“.

- 102 V točki 364 sodbe Sodišča prve stopnje s tega dne v zadevi JFE Engineering in drugi proti Komisiji (T-67/00, T-68/00, T-71/00 in T-78/00, ZOdl., str. II-2501) je bilo razsojeno, da je trditev Komisije v izpodbijani odločbi napačna, ker so imele pogodbe, ki pomenijo drugo kršitev, več kot en cilj. Vendar je očitno, tudi če je bilo v tej zvezi mogoče zaznati razliko v presoji med OUK in izpodbijano odločbo, da so naslovniki OUK imeli možnost izraziti stališča o ključnemu konceptu, na katerem temelji mnenje Komisije, to je zamisel, da naj bi evropske proizvajalke sklenile pogodbe, ki pomenijo drugo kršitev, s posebnim namenom, da okrepijo uporabo Temeljnih pravil na eksteritorialnem trgu Združenega kraljestva.
- 103 V teh okoliščinah ni bilo kršitev pravic obrambe v zvezi s tem in zato se ta tožbeni razlog zavrne.

Obstoj kršitve člena 81(1) ES iz člena 1 izpodbijane odločbe

Domnevno protislovje med členom 1 in členom 2 izpodbijane odločbe

— Trditve strank

- 104 Družba Mannesmann zatrjuje, da je izpodbijana odločba protislovna. Komisija naj bi štela, da so se družbe naslovnice izpodbijane odločbe dogovorile o pravilih za

spoštovanje domačih trgov v okviru Evropsko-japonskega kluba. Edini dokaz, ki ga je v tej zvezi navedla, naj bi bila preglednica iz uvodne izjave 68 izpodbijane odločbe. Ta preglednica predstavlja odstotne deleže nacionalnih proizvajalcev pri dobavah brezšivnih cevi OCTG, v državah, ki sodelujejo pri Evropsko-japonskem klubu. Od leta 1991 naj bi se Corus oskrbovala v Nemčiji, Franciji in Italiji, tako da bi bila presoja, da je bil dostop na britanski trg pridržan domačim proizvajalkam, napačna.

105 Družba Mannesmann očita Komisiji, da je o obstoju kršitve v obliki dogovora o spoštovanju domačih trgov (člen 1 izpodbijane odločbe) sklepala na podlagi ugotovitev v zvezi s pogodbami družbe Corus o dobavi, ki so bile same po sebi predmet kršitve iz člena 2 izpodbijane odločbe. Te druge kršitve naj torej ne bi bilo. Pogodbe o dobavi, ki jih je družba Corus sklenila z družbami Dalmine, Vallourec in Mannesmann, lahko kažejo na težnjo spoštovanja domačih trgov le, kadar se preučijo skupaj. Dobave spornih proizvodov, ki izvirajo iz tretjih držav, med katerimi je Japonska, bi še vedno pomenile 20 % britanskega trga, tako da naj ne bi mogli govoriti o učinkoviti zaščiti tega trga. Tako naj bi nepravilnosti, ki vplivajo na zakonitost člena 2 izpodbijane odločbe, vplivale tudi na zakonitost člena 1.

106 Komisija zavrača te očitke, za katere meni, da temeljijo na napačnem razumevanju izpodbijane odločbe. Opozarja, da je v členu 1 izpodbijane odločbe ugotovljeno, da so določena podjetja kršila člen 81(1) ES s tem, da so sodelovala pri dogovoru, ki med drugim predvideva spoštovanje njihovih posameznih domačih trgov. V členu 2 izpodbijane odločbe je določeno, da je družba Mannesmann odgovorna, da je v nasprotju s členom 81 ES „v okviru kršitve iz člena 1“ sklenila pogodbe, ki so privedle do razdelitve dobav gladkih cevi OCTG družbi Corus. Člen 2 naj bi se tako nanašal na zaščito britanskega trga po umiku družbe Corus.

— Presoja Sodišča prve stopnje

- 107 Trditev, ki jo je družba Mannesmann podala v okviru tega tožbenega razloga, je napačna in jo je zato treba zavriniti, ker ne upošteva odločilne okoliščine, da kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe zadeva trg cevi OCTG z navoji (pa tudi trg transportnih cevi „projekt“), kršitev iz člena 2 pa se nanaša na nabavni trg gladkih cevi OCTG.
- 108 Čeprav člen 1 izpodbijane odločbe v nemški različici določa, da se kršitev, ugotovljena v tem členu, nanaša na „nevarjene cevi OCTG standard in [transportne cevi ‚projekt‘]“, iz splošne ureditve izpodbijane odločbe izhajajo, da so navedene cevi OCTG le cevi OCTG standard z navoji. Še posebej, izjava g. Verluce z dne 17. septembra 1996, ki je v uvodni izjavi 56 izpodbijane odločbe omenjena kot vir določitve spornih proizvodnih trgov, omejuje področje kršitve na „standardne cevi z navoji in [transportne cevi ‚projekt‘]“. Iz tega sledi, da ta uvodna izjava vsebuje napotilo na cevi OCTG z navoji API, to so cevi OCTG standard z navoji in ne gladke cevi OCTG. To razlago dometa člena 1 izpodbijane odločbe potrjujejo druge tri avtentične jezikovne različice besedila izpodbijane odločbe, ker vsaka v členu 1 izrecno navaja, da gre za cevi OCTG standard z navoji. V primeru neskladij med različnimi jezikovnimi različicami je treba sporno določbo torej razlagati glede na splošno sistematiko in namen ureditve, katere del je (glej na primer sodbo Sodišča z dne 9. marca 2000 v zadevi EKW in Wein & Co., C-437/97, Recueil, str. I-1157, točka 42), in v nobenem primeru ena jezikovna različica ne sme prevladati nad drugimi, kadar so vse usklajene z določeno razlago (sodba Sodišča prve stopnje z dne 29. septembra 1999 v zadevi Neumann in Neumann-Schölles proti Komisiji, T-68/97, RecFP, str. I-A-193 in II-1005, točka 80; v tem smislu glej tudi sodbo Sodišča z dne 17. julija 1997 v zadevi Ferriere Nord proti Komisiji, C-219/95 P, Recueil, str. I-4411, točka 15, in navedeno sodno prakso). Nasprotno pa besedilo člena 2 izpodbijane sodbe zadeva le „dobavo gladkih cevi OCTG [družbi Corus] (družbi Vallourec od leta 1994)“.

- 109 Iz te ugotovitve izhaja, da očitno protislovje, ki ga zatrjuje družba Mannesmann, ne obstaja.
- 110 Dejansko iz izpodbijane odločbe kot celote izhaja, da je britanski trg cevi z navoji, na katerega se nanaša ugotovljena kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe, ostal „domač“ trg v smislu Temeljnih pravil pravzaprav zato, ker je družba Corus na njem nadaljevala prodajo cevi OCTG, ki jih je izdelovala tako, da je navoje vrezala v gladke cevi, ki so ji jih v ta namen dobavile preostale tri evropske proizvajalke. Tako so si znaten del britanskega trga nabave gladkih cevi, ki je bil oblikovan glede na potrebe družbe Corus, vsaj od leta 1993 delile družbe Vallourec, Dalmine in Mannesmann. Iz te povezave med obema kršitvama izhaja, da nista bili le medsebojno usklajeni, ampak sta se tudi dopolnjevali.
- 111 V zvezi s posebnimi navedbami družbe Mannesmann glede britanskega trga, še posebej analizo preglednice iz uvodne izjave 68 izpodbijane odločbe, je treba opomniti, da iz besedila člena 81(1) ES, kot ga razlaga ustaljena sodna praksa, izhaja, da so prepovedani vsi sporazumi med podjetji, ne glede na njihov učinek, kadar imajo protikonkurenčni namen (glej med drugim sodbo Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Participazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točka 123). V tem primeru se je Komisija v prvi vrsti oprla na omejevalni namen sporazuma, ki je sankcioniran v členu 1 izpodbijane odločbe, in je predvsem v uvodnih izjavah od 62 do 67 te navedla številne listinske dokaze, ki po njenem mnenju potrjujejo tako obstoj tega sporazuma kot njegov omejevalni namen.
- 112 Tako, tudi če bi družba Mannesmann lahko izkazala, da številčni podatki iz navedene preglednice ne potrjujejo zadostno trditev Komisije glede učinkovite zaščite britanskega trga, ta okoliščina ne bi vplivala na obstoj kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe.

- 113 Dalje pa iz uvodne izjave 62 izpodbijane odločbe, ki v tem smislu temelji na izjavi g. Verluce z dne 17. septembra 1996, izhaja, da je bil eksteritorialni trg Združenega kraljestva le „delno zaščiten“. Tako okoliščina, na katero se sklicuje družba Mannesmann, da naj bi bila stopnja zaščite britanskega trga po preglednici iz uvodne izjave 68 izpodbijane odločbe manjša od stopnje zaščite na drugih domačih trgih, na katere se nanaša sporazum o razdelitvi trgov, nikakor ne omaja presoje Komisije.
- 114 Glede na navedeno je treba ta tožbeni razlog zavriniti.

Domnevne napake pri sklepanju Komisije o kršitvi iz člena 1 izpodbijane odločbe

— Trditve strank

- 115 Družba Mannesmann v repliki navaja, da so dejanske in pravne ugotovitve v zvezi s kršitvijo iz člena 1 izpodbijane odločbe pomanjkljivo obrazložene. Prvič, Komisija naj bi enako obravnavala zunaj- in znotrajskupnostne vidike Temeljnih pravil. Razlikovala naj ne bi med določbami glede dostopa japonskih proizvajalk na trg Skupnosti in določbami glede dostopa proizvajalk iz Skupnosti do njihovega posameznega domačega trga. Komisija naj bi se oprla na iste elemente (uvodne izjave 54, 63, 64, 66, 67, 129 in naslednje izpodbijane odločbe), da bi dokazala obstoja teh dveh vidikov. Ti elementi naj bi se nanašali le na zunanji del Temeljnih pravil, namreč na dostop japonskih proizvajalk na trg Skupnosti. Nasprotno pa naj ne bi omogočali sklepanja o obstoju sporazumov za spoštovanje domačih trgov znotraj Skupnosti.

- 116 Družič, družba Mannesmann v repliki Komisiji očiata tudi, da ni dokazala, da sporazum glede dostopa na trg Skupnosti izpolnjuje pogoje iz člena 81(1) ES o vplivu na trgovino med državami članicami in o obstoju znatnih omejitev konkurence na skupnem trgu.
- 117 Najprej, ker Komisija ni natančno razmejila upoštevnege trga, naj ne bi mogla presoditi, ali sta ta pogoja bila izpolnjena.
- 118 Družba Mannesmann dalje trdi, da pogodbe, sklenjene z japonskimi podjetji, kot jih je opisala Komisija, ne morejo znatno vplivati na konkurenco znotraj skupnega trga ali na trgovino med državami članicami. Družba Mannesmann ugovarja podatkom, ki jih je uporabila Komisija, še posebej v prilogah od 1 do 4 k izpodbijani odločbi. Zatrjuje, da so proizvajalke jeklenih brezšivnih cevi iz Skupnosti na svetovnem trgu izpostavljene učinkoviti konkurenci s strani proizvajalk iz tretjih držav, kar naj bi Komisija sicer priznala v odločbi z dne 3. junija 1997 o razglasitvi združljivosti koncentracije s skupnim trgom (zadeva N IV/M.906 – Mannesmann proti Vallourec) na podlagi Uredbe Sveta (EGS) št. 4064/89 (UL C 238, str. 15). V uvodni izjavi 103 izpodbijane odločbe naj bi Komisija poleg tega tudi priznala, da ni mogla dokazati omejevalnege učinka na cene in ponudbo znotraj skupnega trga.
- 119 Končno, ob upoštevanju značilnosti zadevnega trga naj bi po mnenju družbe Mannesmann podjetja, ki jih zadeva izpodbijana odločba, niso mogla načrtovati omejevanja konkurence v smislu člena 81(1) ES.
- 120 Po mnenju Komisije pomenijo trditve družbe Mannesmann, ki se nanašajo na opredelitev upoštevnege trga in na pogoje za uporabo člena 81(1) ES v zvezi z obstojem znatnih omejitev konkurence ter v zvezi z vplivom na trgovino med

državami članicami, nove tožbene razloge. Na podlagi člena 48(2) Poslovnika so vsi ti tožbeni razlogi nedopustni.

- 121 Podredno Komisija ugotavlja, da ti tožbeni razlogi niso utemeljeni. Opredelitev upoštevnega trga naj bi bila v skladu s tisto, ki je bila sprejeta v zgoraj navedeni odločbi Mannesmann proti Vallourecu, tako kot izhaja iz uvodne izjave 29 in naslednjih izpodbijane odločbe.
- 122 Po mnenju Komisije iz izpodbijane odločbe jasno izhaja, da se je omejevalni sporazum nanašal tudi na zaščito domačega trga vseh navedenih štirih proizvajalk iz Skupnosti (uvodne izjave 62, 54, 66, 64 in 69 izpodbijane odločbe). Zadevni sporazum bi zato lahko s svojim namenom vplival na trgovino med državami članicami. Pogoji za uporabo člena 81(1) ES naj bi bili torej izpolnjeni, kot je razvidno iz uvodne izjave 102 izpodbijane odločbe.
- 123 Komisija dalje v zvezi z učinki zgoraj omenjenega sporazuma na trgovino znotraj Skupnosti trdi, da naj bi bili očitni, saj je imela vsaka evropska proizvajalka na svojem domačem trgu prevladujoč položaj (glej preglednico iz uvodne izjave 68 izpodbijane odločbe). V vsakem primeru pa naj ob upoštevanju namena sporazuma, kot je bil ugotovljen v prejšnji točki, presoja teh učinkov ne bi bila potrebna (sodbi Sodišča z dne 15. julija 1970 v zadevi Chemiefarma proti Komisiji, 41/69, Recueil, str. 661, točka 128, in z dne 30. januarja 1985 v zadevi BNIC, 123/83, Recueil, str. 391, točka 22).
- 124 Komisija v tem primeru glede znatnega vpliva sporazuma na trgovino znotraj Skupnosti opozarja, da so prodaje zadevnih proizvajalk iz Skupnosti na nemškem, britanskem, francoskem in italijanskem trgu pomenile približno 15 % celotne porabe cevi OCTG in transportnih cevi v Skupnosti (uvodna izjava 106 izpodbijane

odločbe). Zaradi tržnih deležev proizvajalk iz Skupnosti naj bi bilo očitno, da dogovor o spoštovanju nemškega, britanskega, francoskega in italijanskega trga znatno vpliva na trgovino med državami članicami. Dejstvo, da obravnavani sporazum v primerjavi s svetovnim trgom vpliva le na majhen odstotni delež zadevnih proizvodov, naj ne bi bilo pomembno v tej zvezi.

— Presoja Sodišča prve stopnje

- 125 Uvodoma je treba ugotoviti, da so očitki tožeče stranke, ki so povzeti zgoraj, dejansko nedopustni na podlagi člena 48(2) Poslovnika, če se nanašajo na vprašanje, ali je kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe znatno vplivala na trgovino med državami članicami.
- 126 Družba Mannesmann namreč s temi trditvami, ki jih je prvič navedla v repliki, očita Komisiji, da je zmotno uporabila pravo ali zmotno presodila enega izmed pogojev za uporabo člena 81(1) ES, in da ni podala pomanjkljive obrazložitve, kljub njenim navedbam v zvezi s tem v točki 26 replike. Ker materialnopravni tožbeni razlogi, ki niso očitki o pomanjkljivi obrazložitvi, niso tožbeni razlogi javnega reda, jih sodišče Skupnosti ni dolžno preverjati po uradni dolžnosti (glej po analogiji sodbo Sodišča z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, Recueil, str. I-1719, točka 67).
- 127 V tej zvezi je primerno navesti, da je Sodišče prve stopnje kot neutemeljene zavrnilo trditve, ki so primerljive s trditvami družbe Mannesmann v tej zvezi v zadevah, ki so združene s to zadevo za namene obravnave (sodbi Sodišča prve stopnje s tega dne v zadevi Dalmine proti Komisiji, T-50/00, ZOdl., str. II-2395, še posebej točki 156 in 157, in JFE Engineering in drugi proti Komisiji, točka 102 zgoraj, še posebej točke 337 in od 367 do 395).

- 128 Trditev, da konkurenca ni bila znatno omejena, ki je vsebinske narave in ne stvar utemeljitve, je treba šteti kot dopustno, če podpira trditve, ki so bile že navedene v vlogi, na podlagi katerih Komisija ni pravno zadostno izkazala, da so bili namen ali učinki sporazuma iz člena 1 izpodbijane odločbe omejitve konkurence v smislu člena 81(1) ES.
- 129 Glede vsebine je treba najprej spomniti, da se je v tej zadevi Komisija prvenstveno oprla na omejevalni namen sporazuma, ki je sankcioniran v členu 1 izpodbijane odločbe (glej točko 111 zgoraj).
- 130 V zvezi s tem se podjetja, ki sklenejo sporazum, katerega cilj je omejevanje konkurence, načeloma ne morejo izogniti uporabi člena 81(1) ES s tem, da zatrjujejo, da naj njihov sporazum ne bi znatno vplival na konkurenco.
- 131 Ker je cilj sporazuma, ki je sankcioniran v členu 1 izpodbijane odločbe, razdelitev trgov med članicami Evropsko-japonskega kluba, je imel smisel le, če je bil njegov cilj znatno omejiti konkurenco, to je na zanje tržno koristen način. Komisija je tako pravno zadostno ugotovila, da je sporazum dejansko obstajal.
- 132 Torej trditev družbe Mannesmann, da Komisija ni natančno razmejila zadevnega trga, ni upoštevna. Komisija mora namreč razmejiti trg v odločbi, ki jo sprejme na podlagi člena 81 ES, samo takrat, ko brez razmejitve ni mogoče ugotoviti, ali bi sporni sporazum lahko prizadel trgovino med državami članicami in ali je njegov cilj oziroma posledica preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na

skupnem trgu (v tem smislu glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 15. septembra 1998 v zadevi *European Night Services* in drugi proti Komisiji, T-374/94, T-375/94, T-384/94 in T-388/94, *Recueil*, str. II-3141, točke od 93 do 95 in 105). Če je prvotni cilj pogodbe omejevanje konkurence z „razdelitvijo trgov“, načeloma velja, da ni treba natančno opredeliti zadevnih geografskih trgov, ker je bila dejanska ali potencialna konkurenca na zadevnih trgih nujno omejena, ne glede na to, ali so ta območja „trgi“ v strogem smislu ali ne.

- 133 Četudi bi družba Mannesmann lahko dokazala, da je Komisija v tem primeru pomanjkljivo in zmotno opredelila zadevni trg, na katerega je vplivala kršitev, ugotovljena v členu 1 izpodbijane odločbe, ta okoliščina ne more vplivati na obstoj te kršitve.
- 134 Zato se zgoraj povzeti očitki zavrnejo, če se nanašajo na vprašanje, ali sta cilj oziroma posledica kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe znatna omejitev konkurence.

Obstoj kršitve člena 81(1) ES, ki je navedena v členu 2 izpodbijane odločbe

Trditve strank

- 135 Družba Mannesmann meni, da je Komisija z ugotovitvijo, da so bile pogodbe o dobavi, ki jih je družba Corus sklenila z družbami Vallourec, Dalmine in Mannesmann, zasnovane za uresničevanje skupne tržne strategije in kršijo člen 81(1) ES, kršila pooblastilo za odločanje po prostem preudarku.

- 136 Prvič, družba Mannesmann trdi, da so se dokazi, ki so bili predloženi v podporo ugotovitve o kršitvi iz člena 2 izpodbijane odločbe, nanašali izključno na družbi Vallourec in Corus (uvodne izjave 78, 91, 110, 146 in 152 izpodbijane odločbe). Komisija naj ne bi na noben način uspela dokazati sodelovanja družbe Mannesmann pri izvajanju Temeljnih pravil, sklenjenih v okviru Evropsko-japonskega kluba. Ker se očitki Komisije glede družbe Mannesmann nanašajo izključno na pogodbe, ki jih je družba Corus sklenila s tretjimi osebami, družba Mannesmann meni, da se ne more učinkovito braniti. Zato Sodišču prve stopnje predlaga, naj odredi naslednje ukrepe procesnega vodstva:
- Komisiji odredi, naj Sodišču prve stopnje predloži dokumente, na katere se družba Corus sklicuje v zadevi T-48/00 v zvezi s sestavnimi elementi kršitve iz člena 2 izpodbijane odločbe;
 - ji prizna pravico, da se seznanj s temi dokumenti, če niso zaupni, in da o njih izrazi stališče v dodatnih vlogah.
- 137 Komisija zavrača trditve družbe Mannesmann in potrjuje, da je sodelovanje le-te pri kršitvi iz člena 2 pravno zadostno dokazala v uvodnih izjavah od 146 do 155 izpodbijane odločbe.
- 138 Drugič, družba Mannesmann oporeka navedbi Komisije, da pogodbe o dobavi brezšivnih cevi, ki jih je sklenila družba Corus, sodijo v okvir omejevalnega sporazuma. Najprej, če bi bilo tako, družba Corus ne bi čakala dodatni dve leti, preden je sklenila pogodbo z družbo Mannesmann. Dejansko naj bi bila vsaka pogodba o dobavi sklenjena posamezno. Podobnosti med pogodbami je mogoče obrazložiti z željo družbe Corus, ki je pogodbenica vseh, da jih poenoti.

- 139 Dalje naj bi objektivni in legitimni razlogi pojasnili sklenitev teh pogodb. Odločitev družbe Corus, da ustavi proizvodnjo določenih vrst jeklenih cevi in obenem še naprej vrezuje navoje v brezšivne cevi, je bila popolnoma utemeljena. Družba Corus naj bi sklenila pogodbo o dobavi z družbo Vallourec, ker je ta obvladala tehniko vrezovanja navojev „VAM“, ki je nepogrešljiva za to, da bi se lahko cevi OCTG premium prodajale na britanskem trgu. Družba Mannesmann opozarja, da so pravde med njo in družbo Vallourec glede pravic intelektualne lastnine v zvezi s spojem VAM „premium“ privedle do izdaje odločb v korist slednje, ki ji omogočajo, da pridobi tržne deleže v škodo družbe Mannesmann. Namesto umika z britanskega eksteritorialnega trga naj bi se tako družba Mannesmann odločila, da se posveti prodaji brezšivnih gladkih cevi, v katere lahko njene stranke vrežejo navoje. Sicer pa družba Vallourec ni mogla v celoti zadostiti povpraševanju družbe Corus. Zato naj bi družba Mannesmann dobavila brezšivne cevi družbi Corus.
- 140 Nazadnje družba Mannesmann opozarja, da naj bi se sporne pogodbe o dobavi nanašale le na cevi, ki imajo polmer večji od 5 col in pol. Družbe Vallourec, Dalmine in Mannesmann naj bi bile edina podjetja s sedežem v Skupnosti, ki so sposobna proizvesti cevi te velikosti. S tem, da se je obrnila na ta tri podjetja in tako razpršila svoje dobavne vire, se je družba Corus zaščitila pred tveganjem zvišanja cen. Komisija temu podjetju ne more očitati, da je tako poskušalo kar se da povečati dobiček od prodaje končnih proizvodov.
- 141 Komisija zavrača to razlago. Zatrjuje, da je dejanski namen spornih pogodb o dobavi izvajanje Temeljnih pravil o spoštovanju domačih trgov, ki so bila sprejeta v okviru Evropsko-japonskega kluba (uvodna izjava 146 izpodbijane odločbe).
- 142 Te pogodbe, ki so bile leta 1993 podaljšane, se tako uvrščajo v okvir omejevalnega sporazuma, ki je v nasprotju s členom 81(1) ES. Razdelitev dobave družbe Corus med družbe Vallourec, Dalmine in Mannesmann predvideva 40-odstoten, 30-odstoten oziroma 30-odstoten delež. Čeprav je družba Corus pogodbe sklenila v

različnih trenutkih, vse pomenijo isto kršitev člena 81(1) ES. Komisija meni, da je sodelovanje družbe Mannesmann pri omejevalnem sporazumu v zvezi z brezšivnimi jeklenimi cevmi pravno zadostno ugotovljeno, ne glede na pomen obvladovanja tehnike VAM.

143 Poleg tega naj družba Corus ne bi imela legitimnega interesa za sklenitev spornih pogodb. Ker je ponudba brezšivnih jeklenih cevi presegla povpraševanje, naj družba Corus ne bi bila v skrbeh glede morebitnih težav pri dobavi ali zvišanju cen. Komisija glede trditve, da družbi Corus ni mogoče očitati, da je želela kar se da povečati dobiček od prodaje končnih proizvodov, ponavlja, da je strategija tega podjetja uvrščena v okvir protipravnega omejevalnega sporazuma.

144 Tretjič, družba Mannesmann zatrjuje, da pogodbe o dobavi družbe Corus ne kršijo člena 81(1) ES. Glede tega ugotavlja, da so bile dobave družbi Corus veliko manjše od pragov, nad katerimi Komisija na splošno posreduje pri vertikalnih sporazumih. Primeroma navaja, da Uredba Komisije (ES) št. 2790/1999 z dne 22. decembra 1999 o uporabi člena 81(3) Pogodbe za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj (UL L 336, str. 21) določa, da „prepoved konkurence“ velja le za tiste obveznosti kupca, ki določajo, da opravi več kot 80 % letnih nakupov pri istem dobavitelju. Če ta prag ni dosežen, so sporazumi zakoniti.

145 Po mnenju družbe Mannesmann način dobave, ki ga uporablja družba Corus, ne omejuje konkurence. Ker ni bilo take izključnosti, naj odločitev družbe Corus, da vsakemu izmed teh treh dobaviteljev dodeli določen delež letnega nakupa, ne bi izkrivljala konkurence. Ponudba brezšivnih jeklenih cevi naj bi presegala povpraševanje in potrebe družbe Corus naj bi bile predvidljive. V teh okoliščinah naj bi bilo za družbo Corus razumljivo, da je dobaviteljem raje dodelila delež nakupa kot v pogodbah o dobavi določila količine zahtevanega blaga.

- 146 Družba Mannesmann dodaja, da so se o cenah zadevnih proizvodov pogajali posamezno in so se potem preverile glede na formulo, ki temelji na gibanjih trga. Taka indeksna določila naj bi bila pri dolgoročnih pogodbah običajna in jih upravičuje gibanje cen, ki je značilno za sektor brezšivnih cevi. Te pogodbe naj ne bi vsebovale nikakršne izmenjave zaupnih podatkov. Družba Corus naj bi družbi Mannesmann posredovala le popravke, ki so bili posledica pregleda. Poleg tega naj bi iz prakse odločanja Komisije izhajalo, da ta določila nikoli niso bila razglašena za kršitev člena 81(1) ES.
- 147 Glede drugih določil v spornih pogodbah družba Mannesmann navaja, da je Komisija poseben pomen pripisala kazenskim določilom, čeprav ta niso pomembna v konkurenčnem pravu Skupnosti. Milejšo pogodbeno sankcijo, ki je določena za neizpolnitev dobave proizvodov, bi bilo mogoče pojasniti s presežnostjo ponudbe teh proizvodov, ki bi družbi Corus omogočila lažjo pridobitev zalog.
- 148 Družba Mannesmann nazadnje v repliki zatrjuje, da pogoja iz člena 81(1) ES, ki se nanašata na znatnost vpliva na trg znotraj Skupnosti oziroma na omejevanje konkurence v tem primeru nista izpolnjena. Iz obrazložitve izpodbijane odločbe naj bi izhajalo (uvodna izjava 147), da je bil cilj sporazumov iz člena 2 te odločbe omejiti dostop japonskih proizvajalk na britanski trg. Tovrstni omejevalni sporazum bi prizadel trgovino med Skupnostjo in Japonsko, vendar ne bi imel posledic za trgovino med državami članicami ali za konkurenco na skupnem trgu.
- 149 V vsakem primeru naj bi bili učinki dogovorov iz člena 2 izpodbijane odločbe zanemarljivi glede na obseg trgovine med Japonsko in Skupnostjo. Družba Mannesmann v tej zvezi Komisiji očita, da ni zadostno analizirala zadevnega trga. Poudarja, da britanski trg pomeni približno 2,5 % svetovne porabe cevi OCTG, skupaj z brezšivnimi cevmi. Slednje pa imajo le 16-odstotni delež na trgu vseh cevi

OCTG (priloga 2 k izpodbijani odločbi). Domnevni omejevalni sporazum naj tako očitno ne bi dosegal pragov, navedenih v točki 9 Obvestila Komisije 97/C 372/04 o sporazumih manjšega pomena iz leta 1997, ki ne spadajo pod določbe člena [81](1) Pogodbe [ES] (UL 1997, C 372, str. 13, v nadaljevanju: Obvestilo iz leta 1997).

- 150 Komisija zavrača te trditve kot malo verjetne. Opozarja, da naj bi pogodbe o sodelovanju družbam Vallourec, Dalmine in Mannesmann zagotavljale določen fikсни delež pri dobavah brezšivnih jeklenih cevi družbi Corus, ne glede na količine, ki jih je ta dejansko porabila. Ta podjetja niso imela nobenega interesa, da bi konkurirala pri ceni brezšivnih jeklenih cevi, ki jim v Združenem kraljestvu vrezujejo navoje.
- 151 Po ugotovitvi, da v tem primeru Uredba št. 2790/1999 ni uporabljiva, je Komisija navedla, da je presodila pogodbeno kazen, določeno v pogodbah o dobavi, le z namenom, da bi ugotovila, ali lahko dolžina dobavnih rokov objektivno upraviči odločitev družbe Corus, da se oskrbuje izključno pri podjetjih iz Skupnosti. Iz tega je sklepala, da je bilo določilo glede dobavnih rokov vključeno le zato, da bi izključilo japonske proizvajalke.
- 152 Nazadnje Komisija uveljavlja nedopustnost tožbenih razlogov družbe Mannesmann, da ni bilo znatnega oviranja konkurence in vplivanja na trgovino med državami članicami, ker so bili vloženi prepozno. Družba Mannesmann naj bi v repliki tudi prvič uveljavljala nezakonitost člena 2 izpodbijane odločbe z vidika obvestila iz leta 1997. V obeh primerih naj bi šlo za nova tožbena razloga, ki v skladu s členom 48(2) Poslovnika nista dopustna.

153 Komisija podredno zatrjuje, da ta tožbena razloga nista utemeljena.

154 V zvezi s trditvijo, da bi bilo treba uporabiti Obvestilo iz leta 1997, Komisija ugotavlja, da če bi bilo referenčno obdobje za naložitev glob obdobje od leta 1990 do 1995, bi bilo primerneje zahtevati uporabo Obvestila Komisije z dne 3. septembra 1986 o sporazumih manjšega pomena, na katere se člen [81] Pogodbe (UL 1986, C 231, str. 2) ne nanaša. Torej se 5-odstotni prag *de minimis*, ki ga določa to obvestilo, ne nanaša na svetovni trg, ampak na upoštevni geografski trg na ozemlju Skupnosti. V tem primeru naj bi pogodbe o dobavi pomenile od 78 do 84 % porabe na britanskem trgu in od 13 do 24 % porabe na skupnem trgu. Promet zadevnih podjetij naj bi poleg tega precej presegal prag 200 milijonov evrov, ki ga določa to obvestilo. Komisija še dodaja, da so bili pragi iz Obvestila iz leta 1997, katerega uporabo zahteva družba Mannesmann, očitno preseženi v tem primeru.

155 Končno, Komisija meni, da morebitna razglasitev ničnosti člena 2 izpodbijane odločbe ne bi vplivala na znesek globe, ki je bil naložen družbi Mannesmann, ker naj v tej določbi navedena kršitev naj ne bi bila razlog za izrek samostojne sankcije.

Presoja Sodišča prve stopnje

156 Uvodoma je treba opozoriti, da je zahteva družbe Mannesmann, naj Komisija predloži dokumente, ki jih je družba Corus vložila v zadevi T-48/00, brezpredmetna, ker je bilo sedem zadev glede zakonitosti izpodbijane odločbe, med katerimi sta tudi ta zadeva in zadeva T-48/00, združenih za namene obravnave, tako da je bil vsem

tožečim strankam v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje omogočen vpogled v podane vloge in priloge, ki so bile vložene v drugih zadevah, razen nekaterih zaupnih dokumentov. Družba Mannesmann je tako imela dostop do vseh zadevnih dokumentov in je, če je želela, lahko podala stališče do vsebine teh dokumentov na obravnavi. V teh okoliščinah ni treba ugoditi njeni dodatni prošnji, da se ji v ta namen omogoči predložitev novih vlog.

- 157 Namen in učinek treh pogodb o dobavi je Komisija opisala v uvodni izjavi 111 izpodbijane odločbe:

„Namen teh pogodb je bila dobava gladkih cevi ‚vodilnemu‘ na trgu cevi OCTG v Severnem morju in njihov cilj je bil ohranitev domačega proizvajalca v Združenem kraljestvu, da bi se zagotovilo spoštovanje ‚[Temeljnih pravil]‘ v okviru Evropsko-japonskega kluba. Glavni namen in učinek teh pogodb sta bila razdelitev vseh potreb konkurentke [družbe Corus] (od leta 1994 družba Vallourec) med družbe [Mannesmann], Vallourec in Dalmine. V njih je bilo določeno, da so nakupne cene gladkih cevi odvisne od cen cevi z navoji, ki jih je izdelala [družba Corus]. Vsebovale so tudi omejitev [družbe Corus] pri prosti izbiri dobaviteljev (družba Vallourec od februarja 1994) in jo zavezovale, da konkurentkam sporoča svoje dejanske prodajne cene in prodane količine. Družbe [Mannesmann], Vallourec (do februarja 1994) in Dalmine so se med drugim zavezale, da bodo konkurentki ([družbi Corus], od marca 1994 pa družbi Vallourec) dostavljale vnaprej neznane količine.“

- 158 Določbe pogodb o dobavi, ki so bile dostavljene Sodišču prve stopnje, zlasti pogodba, ki sta jo 9. avgusta 1993 sklenili družbi Mannesmann in Corus, v bistvu potrjujejo dejanske podatke, navedene v uvodni izjavi 111 ter v uvodnih izjavah od 78 do 82 in 153 izpodbijane odločbe. Te pogodbe skupaj najpozneje od 9. avgusta 1993 oskrbujejo potrebe družbe Corus po gladkih ceveh med druge tri evropske proizvajalke (40 % za družbo Vallourec, 30 % za družbo Dalmine in 30 % za družbo Mannesmann). Poleg tega je v vsaki pogodbi določeno, da se cena, ki jo plača družba Corus za gladke cevi, določi v skladu z matematično formulo, ki upošteva ceno, ki jo prejme za svoje cevi z navoji.

159 Iz teh ugotovitev izhaja, da je namen in/ali vsaj učinek pogodb o dobavi ta, da se vsaj med štirimi evropskimi proizvajalkami nevarnost konkurence nadomesti z delitvijo, dogovorjeno glede na dobiček od prodaje cevi z navoji na britanskem trgu (glej po analogiji glede usklajenih ravnanj sodbo Cement, točka 42 zgoraj, točka 3150).

160 Z vsako pogodbo o dobavi je družba Corus svoje tri konkurentke iz Skupnosti vezala tako, da je za ceno žrtvovanja proste izbire dobaviteljic odpravila vsako dejansko ali potencialno konkurenco z njihove strani na svojem domačem trgu. Tako bi slednje izgubile prodajo gladkih cevi, če bi se prodaja cevi z navoji družbe Corus morala zmanjšati. Poleg tega bi se v primeru znižanja cene, ki jo je družba Corus pridobila za svoje cevi z navoji, znižal tudi dobiček od prodaje gladkih cevi, ki so ga tri dobaviteljice nameravale ustvariti, in bi se lahko spremenil tudi v izgubo. V teh okoliščinah bi si bilo praktično nemogoče zamisliti, da bi te tri proizvajalke poskušale učinkovito konkurirati družbi Corus na britanskem trgu cevi z navoji, še zlasti ne na področju cen (glej uvodno izjavo 153 izpodbijane odločbe).

161 Nasprotno pa si je vsaka konkurentka družbe Corus v Skupnosti z odločitvijo, da sklene take pogodbe, zagotovila posredno udeležbo na domačem trgu družbe Corus in del dobička, ustvarjenega na njem. Da bi te prednosti obdržale, so se dejansko odrekle možnosti prodaje cevi z navoji na britanskem trgu in od podpisa tretje pogodbe 9. avgusta 1993, s katero je bilo preostalih 30 % dodeljenih družbi Mannesmann, možnosti, da dobavijo večji delež gladkih cevi, ki jih kupi družba Corus, od deleža, ki jim je bil vnaprej dodeljen.

162 Še več, konkurentke družbe Corus so sprejele odplačno in zato tržno neobičajno obveznost, da ji dobavljajo količine cevi, ki so bile vnaprej določene le glede na njeno

ustvarjeno prodajo cevi z navoji. Ta obveznost je povečala medsebojno odvisnost med temi proizvajalkami in družbo Corus v takem obsegu, da so bile te proizvajalke kot zavezane dobaviteljice odvisne od njene tržne politike.

163 Ugotoviti je treba, da bi imele zadevne tri evropske proizvajalke, brez družbe Corus, praviloma, če pogodbe o dobavi ne bi obstajale, in če se zanemarijo Temeljna pravila, dejanski ali vsaj potencialni tržni interes, da ji konkurirajo na britanskem trgu cevi z navoji ter da si medsebojno konkurirajo pri dobavi gladkih cevi družbi Corus.

164 V zvezi s tem je treba tudi poudariti, da je bila vsaka pogodba sklenjena za začetno obdobje petih let. To sorazmerno dolgo obdobje potrjuje in povečuje protikonkurenčnost teh pogodb še zlasti zato, ker so se družba Mannesmann in dve drugi dobaviteljici družbe Corus odrekle možnosti, da bi v tem obdobju neposredno izkoristile morebitno rast na britanskem trgu cevi z navoji.

165 Glede posebne trditve družbe Mannesmann, da je formula cene iz pogodb samo indeksno določilo, je treba spomniti, da je Komisija to določilo opredelila kot protikonkurenčno, ker ceno, ki jo je družba Corus plačala za gladke cevi vsaki izmed svojih dobaviteljic, določa glede na ceno, ki jo je prejela za svoje cevi z navoji, in to na enak način od vseh treh dobaviteljic. Le če se je družba Corus o izhodiščnih cenah za dobavo gladkih cevi dejansko neodvisno pogajala z vsako dobaviteljico, je treba ugotoviti, da je razmerje tržne moči, ki je obstajalo med družbo Corus in vsakim izmed teh podjetij, in se je izražalo v teh cenah, zamrznilo in je bila tako izključena vsaka možnost konkuriranja pri cenah gladkih cevi, ki jih je kupila družba Corus. Izbira cene cevi z navoji, ki jih prodaja družba Corus kot indeks, ni nevtralna izbira

in precej spreminja sporno formulo cene od običajnega indeksnega določila. Kot je bilo navedeno v točki 128 zgoraj, je bila posledica te izbire, da so tri dobaviteljice, ki so tudi same proizvajale cevi z navoji, izgubile tržni interes za konkuriranje družbi Corus pri cenah na trgu Združenega kraljestva.

166 Sicer pa, kot poudarja Komisija, formula, ki določa ceno gladkih cevi in je predvidena v vseh treh pogodbah o dobavi, nakazuje na nedopustno izmenjavo tržnih podatkov (glej uvodno izjavo 153 izpodbijane odločbe; glej tudi uvodno izjavo 111 izpodbijane odločbe), ki morajo ostati zaupni zato, da ne bi ogrozili samostojnosti tržne politike konkurenčnih podjetij (v tem smislu glej sodbi Sodišča prve stopnje z dne 11. marca 1999 v zadevi Thyssen Stahl proti Komisiji, T-141/94, Recueil, str. II-347, točka 403, in v zadevi British Steel proti Komisiji, T-151/94, Recueil, str. II-629, točka 383 in naslednje).

167 Zatrjevanje družbe Mannesmann, da ji niso bili razkriti zaupni podatki o količinah cevi, ki jih je prodala družba Corus, in o ceni, ki so ji jo plačale stranke, je v okoliščinah tega primera ne more razbremeniti krivde.

168 V zvezi s količinami cevi z navoji, ki jih je prodala družba Corus, je treba ugotoviti, da so jo dobaviteljice, med katerimi je družba Mannesmann, zlahka izračunale, ker je vsaka izmed njih načeloma oskrbovala fiksen odstotek njenih potreb.

169 Nasprotno pa drži, kot navaja družba Mannesmann, da družba Corus sopogodbenicam ni sporočala samih cen, ki jih je dosegala za svoje cevi z navoji. Zato je trditev v uvodni izjavi 111 izpodbijane odločbe, da so pogodbe o dobavi „zavezovale [družbo Corus], da konkurentkam sporoči uporabljane prodajne cene“, pretirana glede obsega tovrstnih pogodbenih obveznosti. Vendar pa je Komisija v uvodni izjavi 153

izpodbijane odločbe in pred Sodiščem prve stopnje pravilno poudarila, da so bile cene cevi z navoji v matematičnem razmerju s ceno, plačano za gladke cevi, tako da so zadevne tri dobaviteljice prejemale natančne podatke o smeri, času in obsegu vsakega nihanja cen cevi z navoji, ki jih je prodala družba Corus.

170 Ugotoviti je treba, da ne le, da posredovanje teh podatkov konkurentkam pomeni kršitev člena 81(1) ES, ampak celo, da je narava te kršitve dejansko enaka ne glede na to, ali so sporočeni podatki o sami ceni cevi z navoji ali zgolj podatki o njihovem nihanju. V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da je nenatančnost, ki se poudarja v prejšnji točki, nepomembna v širšem kontekstu kršitve iz člena 2 izpodbijane odločbe in da zato nima nobenega vpliva na ugotovitev o obstoju te kršitve.

171 V zvezi z navedbo, ki jo družba Mannesmann opira na Uredbo št. 2790/1999, je treba najprej izpostaviti, da te uredbe v obravnavanem primeru ni mogoče neposredno uporabiti, ker je bila izpodbijana odločba sprejeta 8. decembra 1999 in ker se njen člen 2 v primeru družbe Mannesmann nanaša na obdobje od leta 1993 do 1997, torej na obdobje pred začetkom veljavnosti upoštevanih določb Uredbe št. 2790/1999, 1. junijem 2000.

172 Če bi v tem primeru to uredbo vseeno lahko upoštevali kot pokazatelj v tem, da pomeni stališče Komisije iz decembra 1999 o tem, da vertikalni dogovori ne povzročajo velike škode konkurenci, je treba navesti, da ta uredba izvaja člen 81(3) ES. Iz člena 4 Uredbe št. 17 torej izhaja, da lahko sporazumi med podjetji izkoristijo posamične oprostitev na podlagi tega določila le, če so bili v ta namen priglašeni Komisiji, v obravnavanem primeru pa ni tako.

- 173 Torej zakonitosti zadevnih pogodb ni mogoče presojati samo glede na člen 81(1) ES. Tako okoliščina, da so te pogodbe izpolnjevale vsebinske pogoje iz člena 81(3) ES, ki urejajo odobritev oprostitev, v luči politike Komisije, tako kot izhaja iz njene Uredbe št. 2790/1999, v tem primeru ni pomembna, tudi če bi bila dokazana. Po mnenju Komisije sprejetje te uredbe decembra 1999, nasprotno, potrjuje, da taki sporazumi načeloma kršijo člen 81(1) ES, ker je zanje treba uporabiti člen 81(3) ES. Posledično je treba zavrniti trditev družbe Mannesmann, ki temelji na Uredbi št. 2790/1999.
- 174 Poleg tega je treba ugotoviti, da ker so omejitve konkurence, ki so jih vsebovale pogodbe o dobavi, pomenile kršitev iz člena 2 izpodbijane odločbe, zgoraj navedena stališča zadoščajo za ugotovitev obstoja te kršitve.
- 175 Kakršnakoli je že bila stopnja usklajenosti med štirimi evropskimi proizvajalkami, je namreč treba ugotoviti, da je vsaka izmed njih podpisala eno od pogodb o dobavi, ki omejujejo konkurenco in sodijo v okvir kršitve člena 81(1) ES, ki je navedena v členu 2 izpodbijane odločbe. Medtem ko člen 2(1) izpodbijane odločbe določa, da so bile pogodbe o dobavi sklenjene „v okviru kršitve iz člena 1“, pa iz besedila uvodne izjave 111 te odločbe jasno izhaja, da dejstvo, da so sklenile te protikonkurenčne pogodbe, samo po sebi pomeni kršitev, ugotovljeno v členu 2.
- 176 Tako, četudi bi družba Dalmine uspela izkazati, da je bila sklenitev pogodbe o dobavi z družbo Corus objektivno v skladu z njenim tržnim interesom, ta okoliščina nikakor ne bi omajala trditve Komisije, da je bil ta sporazum nezakonit. Protikonkurenčna ravnanja so namreč vsaj kratkoročno zelo pogosto v individualnem tržnem interesu podjetij.

- 177 Upošteva te ugotovitve ni treba razrešiti spora med strankama o pomenu sankcije, ki jo pogodbe predvidevajo za primer nedobave, to je preprosto zmanjšanje ustreznega deleža zadevnega dobavitelja, ker je namen trditve, ki jih je v zvezi s tem uveljavljala družba Mannesmann, ta, da se dokaže, da je bilo s stališča družbe Corus tržno logično, da sklene tri tako sestavljene pogodbe o dobavi. Trditve, da so bila edina podjetja s sedežem v Skupnosti, sposobna proizvajati cevi v tej velikosti, družbe Vallourec, Dalmine in Mannesmann, iz istega razloga ni pomembna.
- 178 Enako se trditve družbe Mannesmann o tržni moči družbe Vallourec na trgu cevi z navoji, ki je posledica njenega patenta za spoj VAM premium, nanašajo predvsem na tržne interese, ki so družbo Mannesmann privedli do sklenitve pogodbe o dobavi gladkih cevi z družbo Corus, in zato niso upoštevne. Te trditve bi lahko delno zmanjšale moč ugotovitev Komisije o odpravi učinkovite konkurence družbe Mannesmann na britanskem trgu cevi z navoji, vendar pa ne morejo omajati bistvene ugotovitve, da so stranke pogodbe o dobavi tveganje, ki je povezano s konkurenco, nadomestile s sodelovanjem, to je tržno gotovostjo, v delu, ki se nanaša na britanske trge gladkih cevi in cevi z navoji.
- 179 Ker je obstoj kršitve iz člena 2 izpodbijane odločbe ugotovljen pravno zadostno, ni več nujno potrebno preveriti sklepanja Komisije v zvezi z usklajenim ravnanjem med štirimi evropskimi proizvajalkami (glej točko 171 zgoraj). Še posebej v ta namen ni treba analizirati vseh trditve, ki jih je podala družba Mannesmann glede obsežnih indecev zunaj pogodb o dobavi, na katere se sklicuje Komisija, ko dokazuje obstoj tega usklajenega ravnanja.
- 180 Ker je stopnja usklajenosti med štirimi proizvajalkami iz Skupnosti pri kršitvi iz člena 2 izpodbijane odločbe, pomembna za preučitev določenih drugih tožbenih razlogov tega primera, jo je treba preveriti.

181 V teh okoliščinah je treba poudariti, da je mogoče ravnanja, ki sodijo v splošni načrt in zasledujejo skupni cilj, šteti, kot da tvorijo en sam sporazum (v tem smislu glej sodbo Cement, točka 42 zgoraj, točka 4027). Če namreč Komisija dokaže, da je podjetje, kadar je sodelovalo pri omejevalnih sporazumih, vedelo ali bi moralo vedeti, da se je s tem vključilo v okvir enega samega enotnega sporazuma, lahko njegovo sodelovanje pri zadevnih omejevalnih sporazumih izraža njegov pristop k temu sporazumu (v tem smislu glej sodbo Cement, točka 42 zgoraj, točki 4068 in 4109).

182 V tej zvezi je še posebej pomembna listina „Razmišljanja o pogodbi VAM“ z dne 23. marca 1990. G. Verluca, vodilni v družbi Vallourec, v njej pod naslovom „Scenarij II“ navaja možnost, „da se Japonce prepriča, naj ne intervenirajo na [britanskem] trgu, in da se problem uredi med Evropejci“. Nadaljuje: „V tem primeru bi si družbe [Mannesmann], [Vallourec] in Dalmine dejansko delile gladke cevi“. V naslednjem odstavku poudarja, da „naj bi verjetno obstajal interes, da se prodaja [družbe Vallourec] veže hkrati na ceno in na količino VAM, ki jih proda [družba Corus]“.

183 Ker ta zadnji predlog natančno odseva najpomembnejše določbe pogodbe, ki sta jo sklenili družbi Vallourec in Corus šestnajst mesecev pozneje, se jasno kaže, da je družba Vallourec dejansko sledila tej strategiji in da je bila zadevna pogodba podpisana z namenom, da bi se izvajala.

184 Dejstvo, da je bila nato praktično enaka pogodba podpisana med družbo Corus na eni strani in vsako od preostalih evropskih članic Evropsko-japonskega kluba, na drugi strani, to je družbo Dalmine in nato družbo Mannesmann, tako, da so bile natanko tako, kot je predlagal g. Verluca, od avgusta 1993 potrebe družbe Corus po gladkih ceveh dejansko razdeljene med preostale tri evropske članice Evropsko-japonskega kluba, celo potrjuje, da so bile te tri pogodbe zagotovo sklenjene z namenom zasledovanja skupne strategije, ki je bila predlagana v okviru usklajenega ravnanja znotraj navedenega kluba.

185 Ta sklep potrjujejo dokazi, na katere se Komisija sklicuje v izpodbijani odločbi, zlasti v uvodni izjavi 91, ki se glasi:

„[Družba Corus] je 21. januarja 1993 poslala družbi Vallourec (verjetno pa tudi družbama [Mannesmann] in Dalmine) osnutek predlogov za sporazum o prestrukturiranju sektorja brezšivnih cevi, o katerem naj bi družbe Mannesmann, Vallourec, Dalmine [in Corus] razpravljale 29. januarja 1993 na sestanku v Heathrowu (stran 4628 [v spisu Komisije, ki je prva stran listine z naslovom ‚Osnutek predlogov za sporazum o prestrukturiranju v zvezi z gladkimi cevmi‘]). V tej listini je zapisano: ‚[[Družba Corus] je izrazila namen, da bi se eventualno umaknila iz sektorja brezšivnih cevi. To želi storiti na reden in nadzorovan način zato, da bi se izognila prekinitvam pri dobavi cevi svojim strankam in da bi pomagala proizvajalkam, ki bodo kupile ta obrat, ohraniti naročila [...] Razgovori so se odvijali v obdobju zadnjih šestih mesecev med [družbo Corus] in drugimi proizvajalkami, ki jih zanima nakup premoženja [družbe Corus], in slednja meni, da je doseženo soglasje glede postopanja, ki je opisano v tej listini‘. Eden izmed predlogov je bil v tem, da se na družbo Vallourec prenesejo dejavnosti OCTG in naj se pogodbe o dobavi gladkih cevi med [družbo Corus] in družbami Vallourec, [Mannesmann] in Dalmine v enakih razmerjih ohranijo v veljavi. Istega dne je bil sestanek med [družbama Mannesmann] in [Corus], na katerem je [družba Mannesmann] ‚sprejela dejstvo, da družba Vallourec prevzame dejavnosti v zvezi s prevzemom sektorja OCTG‘ ([s]tran 4626 [v spisu Komisije, ki je edina stran telefaksa, ki ga je g. Davis iz družbe Corus 22. januarja 1993 poslal g. Patrierju iz družbe Vallourec]). Iz listine družbe Dalmine z naslovom ‚Sistem jeklenih brezšivnih cevi v Evropi in razvoj trga‘ (‚Seamless Steel tube System in Europe and Market Evolution‘) v spisu Komisije na strani 2051 (stran 2053 [v spisu Komisije]) za obdobje od maja do avgusta 1993 je razvidno, da se lahko rešitev problema [družbe Corus], ki bi vsem ustrezala, najde samo v okviru Evrope; družba Dalmine je tudi sprejela dejstvo, da naj bi družba Vallourec kupila obrate [družbe Corus].“

186 Poleg tega je treba navesti, da je družba Vallourec v zabeležki „Strateška razmišljanja“, ki je navedena v uvodni izjavi 80 izpodbijane odločbe, izrecno zapisala, da se družbi Dalmine in Mannesmann uskladita z njo glede dobavljanja

gladkih cevi družbi Corus. V uvodni izjavi 59 izpodbijane odločbe se Komisija celo sklicuje na dokument „g) japonska listina“, zlasti na koledar na njeni četrti strani (v spisu Komisije na strani 4912), da bi izkazala, da so evropske proizvajalke, preden so se sestale z japonskimi proizvajalkami, imele pripravljalne sestanke z namenom, da uskladijo stališča in da v okviru Evropsko-japonskega kluba izrazijo skupne predloge.

187 Iz listinskih dokazov, na katere se v izpodbijani odločbi sklicuje Komisija in na katere je bilo opozorjeno zgoraj, izhaja, da so se štiri proizvajalke iz Skupnosti najpozneje leta 1993 dejansko sestale zaradi uskladitve pristopa v okviru Evropsko-japonskega kluba pred medcelinskimi sestanki kluba. Ugotovljeno je tudi, da so se na teh sestankih pogovarjali o zaprtju obrata za vrezovanje navojev družbe Corus v Clydesdalu in o njegovem prevzemu s strani družbe Vallourec ter o dobavi gladkih cevi temu obratu s strani družb Dalmine in Mannesmann. Zato je nepojmljivo, da družbi Mannesmann ne bi bila znana vsebina strategije, ki jo je izdelala družba Vallourec, in dejstvo, da je njena pogodba o dobavi z družbo Corus del širšega protikonkurenčnega okvira, ki vpliva tako na cevi z navoji standard kot tudi na gladke cevi.

188 V zvezi s trditvijo družbe Mannesmann, da je bila tretja pogodba o dobavi, ki sta jo sklenili družbi Corus in Mannesmann, sklenjena veliko pozneje kot preostali dve, tako da Komisija iz tega ni mogla sklepati o obstoju ene same kršitve, v katero so vpletene štiri evropske proizvajalke, je treba poudariti, da neobstoj pogodbe med družbama Mannesmann in Corus pred letom 1993 ne more omajati trditve Komisije. Čeprav je bila strategija o delitvi dobave gladkih cevi v celoti izvedena šele takrat, ko je družba Corus imela tri dobaviteljice, je podpis teh dveh pogodb pomenil delno, vendar odločilno izvršitev tega projekta.

189 Sicer pa, kot je Komisija navedla pred Sodiščem prve stopnje, njeno analizo podkrepljuje navedba v listini z naslovom „Osnutek predlogov za sporazum o prestrukturiranju v zvezi z brezšivnimi cevmi“ z dne 21. januarja 1993, da je družba

Mannesmann že dobavljala gladke cevi družbi Corus, kar bi bilo, kot navaja družba Mannesmann, ki nikakor ni združljiva s podpisom pogodbe o dobavi s strani družb Corus in Mannesmann v avgustu 1993. Čeprav je Komisija proti družbi Mannesmann iz previdnosti ugotovila kršitev, navedeno v členu 2 izpodbijane odločbe, šele od 9. avgusta 1993, ker je bil njen podpis pogodbe o dobavi z družbo Corus na ta dan zanesljiv dokaz o njenem sodelovanju pri kršitvi, pa iz zgornje navedbe izhaja, da je družba Mannesmann v resnici dobavljala gladke cevi družbi Corus od januarja 1993.

190 Tako iz dokazov, na katere se sklicuje Komisija v izpodbijani odločbi, izhaja, da je družba Vallourec zasnovala strategijo zaščite trga Združenega kraljestva in sklenila pogodbo o dobavi z družbo Corus, ki je zlasti v začetku omogočala njeno izvajanje. Nato sta se ji družbi Dalmine in Mannesmann pridružili, kar potrjuje dejstvo, da je vsako od teh dveh podjetij sklenilo pogodbo o dobavi z družbo Corus.

191 Končno, glede trditve, da ni bilo znatnih posledic na trgovino med državami članicami, je treba šteti, da dejansko niso dopustne v skladu s členom 48(2) Poslovnika, kot zatrjuje tudi Komisija.

192 S temi trditvami, ki so bile prvič navedene v repliki, družba Mannesmann očita Komisiji zmotno uporabo prava ali zmoto pri presoji enega od pogojev za uporabo člena 81(1) ES. Ker materialnopravni tožbeni razlogi niso tožbeni razlogi javnega reda, jih sodišče Skupnosti po uradni dolžnosti ni dolžno preverjati.

193 Primerno je navesti, da je Sodišče prve stopnje kot neutemeljene zavrnilo trditve, ki so primerljive s trditvami družbe Mannesmann v zadevah, ki so združene s to zadevo

za namene obravnave (sodbi Dalmine proti Komisiji, točka 127 zgoraj, še posebej točki 156 in 157, in JFE Engineering in drugi proti Komisiji, točka 102 zgoraj, še posebej točke od 367 do 374 in od 386 do 395).

- 194 Trditev glede zanemarljivih protikonkurenčnih posledicah pogodbe, sklenjene med družbama Mannesmann in Corus, je treba šteti kot dopustno, ker razširja trditve, ki so že bile navedene v tožbi, na podlagi katerih Komisija ni pravno zadostno dokazala, da so imele pogodbe o dobavi, sankcionirane v členu 2 izpodbijane odločbe, namen ali posledice omejevanja konkurence v smislu člena 81 ES.
- 195 Glede vsebine je najprej treba opozoriti, da se Komisija v obravnavanem primeru ni oprla samo na učinke, ampak tudi na omejevalni namen sporazuma, sankcionirana v členu 2 izpodbijane odločbe (glej uvodno izjavo 111 izpodbijane odločbe pa tudi točko 157 zgoraj in naslednje).
- 196 V zvezi s tem se lahko podjetja, ki sklepajo sporazum, katerega cilj je, med drugim, omejiti konkurenco, načeloma ne morejo izogniti uporabi člena 81(1) ES s tem, da zatrjujejo, da njihov sporazum ni mogel imeti znatnega učinka na konkurenco (glej tudi točko 130 zgoraj).
- 197 Kot je bilo ugotovljeno v točki 179 in naslednjih zgoraj, naj bi bile pogodbe, sankcionirane v členu 2 izpodbijane odločbe, zasnovane še posebej za razdelitev dobav gladkih cevi družbi Corus, ki je bila „vodilna dobaviteljica“ („leader“, glej uvodno izjavo 111 izpodbijane odločbe) na trgu Združenega kraljestva med svojimi konkurentkami, ki so bile tudi članice Evropsko-japonskega kluba. Te pogodbe so

med drugim določale nezakonito posredovanje tržnih podatkov s strani družbe Corus. Tako je njihov cilj zajemal pomembne omejitve konkurence na trgu Združenega kraljestva, ki je bil zaradi kršitve, ugotovljene v členu 1 izpodbijane odločbe, ločen trg (sodba Dalmine proti Komisiji, točka 127 zgoraj, točki 267 in 268), ne glede na njihove učinke.

198 Zgoraj povzete učinke je posledično treba zavrnilo po vsebini, če se nanašajo na vprašanje, ali je kršitev iz člena 2 izpodbijane odločbe izpolnjevala merilo cilja ali učinkov, ki znatno omejujejo konkurenco.

199 Poleg tega je treba trditev družbe Mannesmann, ki temelji na Obvestilu iz leta 1997 šteti kot dopustno, navkljub dejstvu, da je bila prvič navedena v repliki. Družba Mannesmann se namreč sklicuje na to obvestilo z namenom, da podkrepi trditev, ki jo je že uveljavljala v tožbi, da pogodbe o dobavi niso bile protikonkurenčni sporazumi, ki kršijo člen 81(1) ES.

200 Glede temelja je treba najprej navesti, da se Obvestilo iz leta 1997 uporablja *ratione temporis* v tem primeru, ker je bila izpodbijana odločba sprejeta leta 1999. To obvestilo iz leta 1997 je stališče Komisije na ta dan o sporazumih, za katere je treba šteti, da kršijo člen 81(1) ES. Še posebej je treba opomniti, da Obvestilo iz leta 1997 določa pragove v odstotkih tako, da za razliko od prejšnjih obvestil, ki so določala meje v absolutni vrednosti, odseva razvoj politike in/ali presojo Komisije in preprosto ne upošteva le inflacije. V teh okoliščinah je pri presoji izpodbijane odločbe upoštevno Obvestilo iz leta 1997 in ne Obvestilo iz leta 1986, čeprav so bile predmetne pogodbe podpisane v letih 1991 in 1993.

201 Vendar je treba šteti, da se ni mogoče sklicevati na Obvestilo iz leta 1997, da bi se v tem primeru pogodbe o dobavi razglasile za veljavne, ker so prispevale k izvajanju širšega protikonkurenčnega sporazuma o ceveh z navoji, ki ga ni mogoče uvrstiti v besedilo tega obvestila (glej točko 179 in naslednje zgoraj). Namen in protikonkurenčni učinki teh pogodb namreč deloma presejajo tiste, ki neposredno izhajajo iz njihovih določb, tako da se z mehansko uporabo Obvestila iz leta 1997 le za pogodbe ne bi primerno upoštevali njihovi učinki na zadevnih trgih.

202 V vsakem primeru so številčni podatki, ki jih je predložila družba Mannesmann, da bi dokazala, da je tržni delež zadevnih podjetij nižji od pragov, ki jih določa Obvestilo iz leta 1997, nanašali na svetovni trg cevi OCTG. Obvestilo iz leta 1997 torej jasneje določa, da so to „tržni deleži, ki jih imajo vsa sodelujoča podjetja“, ki ne smejo preseči upoštevne praga „na nobenem zadevnem trgu“.

203 V zvezi s tem, čeprav se opredelitev, ki je navedena v uvodni izjavi 35 izpodbijane odločbe, sklicuje na „svetovni“ geografski trg brezšivnih cevi OCTG, je treba to opredelitev razumeti v luči podrobnega opisa različnih delov dogovorov, sklenjenih v okviru Evropsko-japonskega kluba, še posebej pa Temeljnih pravil. Iz izpodbijane odločbe kot celote, zlasti iz njenih uvodnih izjav od 53 do 77, namreč izhaja, da so ravnanja japonskih in evropskih proizvajalk na vsakem domačem trgu ali, v določenih primerih, na trgu določene regije sveta, določala posebna pravila, ki so se razlikovala od enega do drugega trga in ki so bila posledica trgovskih pogajanj znotraj Evropsko-japonskega kluba.

204 V teh okoliščinah podroben opis položaja na vsakem trgu pomeni resnično presojo zadevnih geografskih trgov v izpodbijani odločbi. Zato je uvodno izjavo 35 izpodbijane odločbe treba razlagati, kot da vsebuje opredelitev geografskega trga brezšivnih cevi OCTG, kot bi moral biti običajno, ob upoštevanju popolnoma objektivnih trgovskih in gospodarskih ugotovitev, če ne bi bilo nezakonitih sporazumov, katerih namen ali učinek je njegova umetna razdelitev.

205 Zato je treba trditve družbe Mannesmann o manjšem odstotku prodaje, ki sta jo ustvarili družba Corus in ona sama na svetovnem trgu cevi OCTG, zavrniti kot nepomembne. Tudi ob domnevi, da bi bilo ustrezno uporabiti Obvestilo iz leta 1997, bi bilo torej treba upoštevati deleže na britanskem trgu ali vsaj na trgu Skupnosti. Iz izpodbijane odločbe, še posebej pa iz številčnih podatkov v uvodnih izjavah 68 in 113, izhaja, da so bili tržni deleži podjetja Corus, ki je bilo sopogodbena vsake pogodbe o dobavi, na britanskem trgu pa tudi na trgu Skupnosti znatno višji od pragov, ki so določeni v Obvestilu iz leta 1997, pa naj bo to 10-odstotni prag trga, ki se uporablja za vertikalne sporazume ali 5-odstotni prag, ki velja za horizontalne sporazume. Zato je očitno, da sporne pogodbe niso bile manj pomembni sporazumi v smislu navedenega obvestila iz leta 1997.

206 Glede na zgoraj navedeno je treba ugotoviti, da je Komisija v izpodbijani odločbi pravilno ugotovila, da pogodbe o dobavi pomenijo kršitev iz člena 2 izpodbijane odločbe, in da je njen obstoj ugotovila pravno zadostno. Iz previdnosti je treba tudi poudariti, da dodatni dokazi Komisije potrjujejo upravičenost njene trditve, da so te pogodbe sodile v širšo skupno evropsko politiko, ki je vplivala na cevi OCTG z navoji standard.

Predlog za zmanjšanje globe

Pravila, ki urejajo odmero globe

Trditve strank

207 Družba Mannesmann uvodoma očita Komisiji, da ni pravilno uporabila pravil za odmero globe, še posebej Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s

členom 15(2) Uredbe št. 17 in členom 65(5) Pogodbe ESPJ (UL 1998, C 9, str. 3, v nadaljevanju: Smernice o načinu določanja glob), in obvestila o ugodni obravnavi. V zvezi s tem tudi navaja dosedanjo prakso odločanja Komisije, ki naj bi ustvarila njena legitimna pričakovanja v zvezi z metodo določitve in višine glob, ki jih nalaga Komisija.

208 Tožeča stranka v repliki dodaja, da se izpodbijana odločba ne sklicuje izrecno na zgoraj omenjene smernice in zato ni v skladu z zahtevami po obrazložitvi, ki izhajajo iz člena 253 ES. Družba Mannesmann namreč meni, da če se v tem primeru navedene smernice ne bi uporabljale, bi Komisija morala ravnati v skladu s svojo dosedanjo prakso odločanja in znesek globe določiti glede na promet, ki ga je družba Mannesmann ustvarila na upoštevem trgu. Komisija se ne bi smela oddaljiti od te dosedanje prakse, ne da bi jasno navedla razloge za to odločitev. Tudi če bi se izkazalo, da bi Komisija implicitno uporabila Smernice o načinu določanja glob, družba Mannesmann meni, da v nobenem primeru ni bil spoštovan člen 253 ES. Komisija bi v takem primeru v odločbi morala namreč navesti dejavnike, ki jih je upoštevala pri določitvi zneska globe (sodba Cement, točka 42 zgoraj, točka 4725 in naslednje; sodba Sodišča prva stopnje z dne 14. maja 1998 v zadevi Mayr-Melnhof proti Komisiji, T-347/94, Recueil, str. II-1751, točka 283).

209 Komisija odgovarja, da je trditev tožeče stranke, ki jo je prvič predstavila v repliki, zadevala domnevno kršitev njene prakse odločanja pred sprejetjem Smernic o načinu določanja glob. Šlo naj bi za nov tožbeni razlog, potem ko se je družba Mannesmann prvotno omejila le na eno kršitev teh smernic. Ta tožbeni razlog naj bi bil v skladu s členom 48(2) Poslovnika nedopusten. Komisija meni, da je obrazložitev izpodbijane odločbe v skladu z zahtevami, ki jih je določilo Sodišče v sodbi z dne 16. novembra 2000 v zadevi Cascades proti Komisiji (C-279/98 P, Recueil, str. I-9693, točka 44 in naslednje). Komisija naj bi se namreč izjavila o teži kršitve (uvodne izjave od 159 do 165 izpodbijane odločbe), o trajanju (uvodna izjava 166

izpodbijane odločbe), o obstoju olajševalnih okoliščin (uvodna izjava 169 izpodbijane odločbe) in o uporabi obvestila o ugodni obravnavi (uvodna izjava 174 izpodbijane odločbe). Končno, izpodbijana odločba naj bi bila v skladu s Smernicami o načinu določanja glob.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 210 Najprej je treba poudariti, da tožbeni razlog neobrazložitve ali pomanjkljive obrazložitve akta Skupnosti pomeni tožbeni razlog javnega reda, ki ga sodišče Skupnosti obravnava po uradni dolžnosti in ki ga lahko zato stranke uveljavljajo na vsaki stopnji postopka (v tem smislu glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 13. decembra 2001 v zadevi Krupp Thyssen Stainless in Acciai speciali Terni proti Komisiji, T-45/98 in T-47/98, Recueil, str. II-3757, točka 125). Zato okoliščina, da je bil tožbeni razlog pomanjkljive obrazložitve v zvezi z načinom odmere glob uveljavljan prvič v repliki, ne pomeni, da ga Sodišče prve stopnje v tem primeru ne sme preizkusiti.
- 211 V zvezi s tem je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso zahtevo po obrazložitvi presojati glede na okoliščine primera, predvsem glede na vsebino akta, naravo navedenih razlogov in interes za pojasnila, ki bi ga lahko imeli njegovi naslovniki ali druge osebe, ki jih akt neposredno in posamično zadeva (sodbi Sodišča z dne 29. februarja 1996 v zadevi Belgija proti Komisiji, C-56/93, Recueil, str. I-723, točka 86, in Komisija proti Sytraval in Brink's France, točka 126 zgoraj, točka 63). Ne zahteva se, naj obrazložitev pojasni vse upoštevne dejanske in pravne okoliščine, ker je treba vprašanje, ali je obrazložitev posameznega akta v skladu z zahtevami iz člena 253 ES presojati ne samo glede na njegovo besedilo, ampak tudi glede na njegovo sobesedilo in glede na celoto pravnih pravil, ki urejajo zadevno področje (sodba Petrotub in Republica proti Svetu, točka 72 zgoraj, točka 81).

- 212 Čeprav Komisija pri določanju zneska globe uživa diskrecijsko pravico (sodba Sodišča prve stopnje z dne 6. aprila 1995 v zadevi Martinelli proti Komisiji, T-150/89, Recueil, str. II-1165, točka 59, in po analogiji sodba Sodišča prve stopnje z dne 21. oktobra 1997 v zadevi Deutsche Bahn proti Komisiji, T-229/94, Recueil, str. II-1689, točka 127), pa je treba ugotoviti, da ne sme odstopati od pravil, ki si jih je naložila (sodba Hercules Chemicals proti Komisiji, točka 44 zgoraj, točka 53, ki je bila po vloženi pritožbi potrjena s sodbo Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Hercules Chemicals proti Komisiji, C-51/92 P, Recueil, str. I-4235, in navedeno sodno prakso). Tako je Komisija dejansko dolžna upoštevati določbe Smernic o načinu določanja glob ter določiti znesek globe, še posebej dejavnike, ki jih te določajo kot obvezne.
- 213 V tem primeru je iz besedila uvodnih izjav od 156 do 175 izpodbijane odločbe jasno razvidno, da je Komisija uporabila način odmere, ki ga določajo Smernice o načinu določanja glob, kar je bila dolžna storiti v vsakem primeru, v skladu z sodno prakso iz prejšnje točke. V teh okoliščinah je treba šteti, da dejstvo, da v izpodbijani odločbi ni izrecnega sklicevanja na Smernice o načinu določanja glob, ne more povzročiti njene nezakonitosti iz razloga pomanjkljive obrazložitve. Tako sklicevanje bi lahko le potrdilo okoliščino, ki je družbi Mannesmann morala biti znana v vsakem primeru, glede na zgoraj opisani pravni okvir.
- 214 Posledično je treba tožbeni razlog neobrazložitve v zvezi s tem zavrniti.
- 215 Tožbeni razlog družbe Mannesmanna o dosedanji praksi odločitev Komisije in legitimnih pričakovanjih, ki naj bi iz nje izhajala, je treba najprej šteti kot dopusten, ker ga je, čeprav na kratko, navedla že v tožbi, in sicer v točki 74 v okviru navedb o vprašanju teže kršitve. Zato je treba navedbe v tej točki v repliki šteti kot razširitev tega tožbenega razloga.

- 216 Dalje je treba glede te trditve o temelju ob upoštevanju proste presoje, ki jo Komisiji daje Uredba št. 17 (v tej zvezi glej točko 212 zgoraj), opozoriti, da uvedbe nove metode za določitev zneska glob s strani Komisije, ki lahko v določenih primerih povzroči zvišanje ravni glob, ne da bi bile pri tem presežene najvišje meje, določene s to uredbo, ni mogoče šteti kot povečanje glob, kot so pravno predpisane s členom 15(2) Uredbe št. 17, z retroaktivnim učinkom (čeprav je vložena pritožba, glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 20. marca 2002 v zadevi LR AF 1998 proti Komisiji, T-23/99, Recueil, str. II-1705, točka 235).
- 217 Zato nima pomena zatrjevati, da lahko odmera zneska glob, ki se opravi po metodi, določeni v Smernicah o načinu določanja le-teh, privede Komisijo do tega, da naloži višje globe, kot jih je do sedaj, predvsem ker ni dolžna sistematično upoštevati razlik v velikosti podjetij. Komisija ima namreč na voljo diskrecijsko pravico pri določitvi glob, da bi usmerjala podjetja v smislu spoštovanja pravil o konkurenci (glej točko 212 zgoraj in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 11. decembra 1996 v zadevi Van Megen Sports proti Komisiji, T-49/95, Recueil, str. II-1799, točka 53). Poleg tega dejstvo, da je Komisija v preteklosti za določene vrste kršitev uporabila globe določene ravni, ne more preprečiti možnosti, da to raven zviša v mejah, ki jih določa Uredba št. 17, če je to potrebno za zagotovitev izvajanja politike konkurence Skupnosti (sodba Musique diffusion française in drugi proti Komisiji, točka 96 zgoraj, točka 109; sodbi Sodišča prve stopnje z dne 10. marca 1992 v zadevi Solvay proti Komisiji, T 12/89, Recueil, str. II-907, točka 309, in z dne 14. maja 1998 v zadevi Europa Carton proti Komisiji, T-304/94, Recueil, str. II-869, točka 89). Učinkovita uporaba pravil o konkurenci nasprotno zahteva, da sme Komisija v vsakem trenutku prilagoditi raven glob potrebam te politike (zgoraj navedena sodba Musique diffusion française in drugi proti Komisiji, točka 109, in sodba LR AF 1998 proti Komisiji, točka 184 zgoraj, točki 236 in 237).
- 218 Iz navedenega izhaja, da se družba Mannesmann ne more sklicevati na dosedanjo prakso odločitev Komisije in zato je treba ta tožbeni razlog zavrnil.

Odmera globe, naložene tožeči stranki

- 219 Družba Mannesmann uveljavlja štiri glavne očitke v zvezi z odmero globe, ki ji je bila naložena.

Teža kršitve, ugotovljene v členu 1 izpodbijane odločbe

— Trditve strank

- 220 Prvič, tožeča stranka ugovarja presoji Komisije o teži kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe. Opozarja, da je treba težo kršitve presoditi glede na njene vplive na trg (točka 1 A Smernic o načinu določanja glob). Tudi ob domnevi, da bi lahko zadevne kršitve šteli kot „zelo resne“ v smislu navedenih smernic, družba Mannesmann očita Komisiji, da je njihove vplive na trgu upoštevala kot obteževalne okoliščine.
- 221 Tožeča stranka meni, da je že pravno zadostno dokazala, da niso podane kršitve, navedene v členih 1 in 2 izpodbijane odločbe. Predlaga zmanjšanje globe, ki ji je bila naložena, vsaj v višini ukrepa, v katerem je Komisija ocenila, da je bil vpliv kršitve iz člena 2 izpodbijane odločbe izkrivljanje konkurence.
- 222 Z določitvijo osnovnega zneska globe, ne da bi upoštevala velikosti ali prometa, ki ga je vsako navedeno podjetje ustvarilo na zadevnem trgu, naj bi Komisija presegla meje pooblastila za odločanje po prostem preudarku. Pravičnost in načelo

sorazmernosti naj bi zahtevala, naj se podjetij ne obravnava enako, ampak naj se njihovo ravnanje sankcionira glede na njihovo posamezno vlogo ali glede na posledice kršitve. Določeno „razdelilno“ pravičnost bi bilo treba zagotoviti tudi velikim podjetjem, kot nakazuje dejstvo, da je najvišji znesek globe na podlagi člena 15(2) Uredbe št. 17 določen na 10 % prometa.

- 223 Komisija naj bi tudi prekoračila pooblastilo za odločanje po prostem preudarku s tem, da ji je naložila posebno globo za kršitev, očitano družbi Vallourec, čeprav naj bi družba Mannesmann prevzela nadzor nad njo. Komisija bi morala družbi Mannesmann naložiti eno samo globo in pri tem upoštevati ravnanja njene odvisne družbe Vallourec. Ker tega ni storila, naj bi Komisija kršila načelo enakega obravnavanja in zlorabila pooblastilo.
- 224 Komisija zatrjuje, da je sporazum, katerega namen je zagotoviti spoštovanje domačih trgov v okviru Evropsko-japonskega kluba, sam po sebi zelo resna kršitev (uvodna izjava 161 izpodbijane odločbe).
- 225 Ker kršitev iz člena 2 ni privedla do odreditve posebne globe, so očitki, da ni protikonkurenčnih vplivov te kršitve, brez pomena.
- 226 Komisija dalje navaja, da je treba družbe Mannesmann, Vallourec in Dalmine šteti za velika podjetja (glej Priporočilo Komisije 96/280/ES z dne 3. aprila 1996 o opredelitvi malih in srednje velikih podjetij (UL L 107, str. 4)). Absolutna zgornja meja za globe, ki jo določa Uredba št. 17, naj Komisije torej ne bi zavezovala, da pri izračunu osnovnega zneska globe razlikuje med velikimi podjetji.

- 227 Komisija opozarja, da je družba Mannesmann prevzela nadzor nad družbo Vallourec leta 1997. Ves čas trajanja kršitve sta bili ti podjetji neodvisni drug od drugega in jima je zato Komisija naložila ločeni globi. Če bi Komisija morala zmanjšati globo zaradi združitve podjetij, ki so bile stranke omejevalnega sporazuma, po njegovem razkritju, bi bil odvrtačilni namen glob znatno zmanjšan.

— Presoja Sodišča prve stopnje

- 228 Najprej je treba poudariti, da lahko Komisija na podlagi člena 15(2) Uredbe št. 17 naloži globo od tisoč evrov do milijon evrov ali višjo vsoto, ki pa ne presega 10 % prometa v predhodnem poslovnem letu vsakega podjetja, udeleženega pri kršitvi. Navedena določba za določitev višine globe znotraj teh omejitev predpisuje upoštevanje teže in trajanja kršitve.
- 229 V nasprotju s trditvami družbe Mannesmann niti Uredba št. 17, niti sodna praksa, niti Smernice o načinu določanja glob torej ne določajo, da je treba globo določiti neposredno glede na velikost prizadetega trga, ampak je ta dejavnik samo eden izmed drugih upoštevanih dejavnikov. Tako mora biti v skladu z Uredbo št. 17, kot jo razlaga sodna praksa, globa, ki se naloži podjetju za kršitev v zadevi konkurence, sorazmerna s kršitvijo kot celoto, pri čemer je treba zlasti upoštevati njeno težo (v tem smislu glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 6. oktobra 1994 v zadevi Tetra Pak proti Komisiji, T-83/91, Recueil, str. II-755, točka 240, in po analogiji sodbo Deutsche Bahn proti Komisiji, točka 212 zgoraj, točka 127). Kot je Sodišče potrdilo v točki 120 sodbe Musique diffusion française in drugi proti Komisiji, točka 96 zgoraj, je treba pri presoji teže kršitve upoštevati številne dejavnike, katerih značaj in pomen se spreminjata glede na vrsto obravnavane kršitve in glede na posebne okoliščine kršitve (po analogiji glej tudi zgoraj navedeno sodbo Deutsche Bahn proti Komisiji, točka 127).

- 230 Sicer pa je treba poudariti, da je Komisija, čeprav se v izpodbijani odločbi ni izrecno sklicevala na Smernice o načinu določanja glob, znesek globe, naložene naslovnikom izpodbijane odločbe, kljub temu določila z uporabo metode določanja zneska, ki si jo je sama določila v Smernicah (glej točko 212 zgoraj).
- 231 Torej, kot je bilo opozorjeno zgoraj, čeprav Komisija pri določanju zneska globe uživa diskrecijsko pravico, je treba ugotoviti, da ne sme odstopati od pravil, ki si jih je naložila (glej točko 212 zgoraj in navedeno sodno prakso). Tako mora Komisija dejansko upoštevati določbe Smernic o načinu določanja glob ter določiti znesek globe, še posebej elemente, ki jih te določajo kot obvezne. Vendar pa diskrecijska pravica Komisije in njene omejitve v nobenem primeru ne vplivajo na izvajanje neomejene pristojnosti sodišč Skupnosti.
- 232 Poudariti je treba, da je, kot izhaja iz točke 1 A Smernic o načinu določanja glob, treba „[p]ri ocenjevanju teže kršitve upoštevati njeno naravo, njen dejanski vpliv na trg, kjer se to lahko izmeri, in velikost upoštevnege geografskega trga“. V uvodni izjavi 159 izpodbijane odločbe pa Komisija poudarja, da je pri določitvi teže kršitve upoštevala prav ta tri merila.
- 233 Vendar se je Komisija v uvodni izjavi 161 izpodbijane odločbe oprla predvsem na naravo kršitvenega ravnanja vseh podjetij, da je utemeljila svojo ugotovitev, da je kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe „zelo resna“. V tej zvezi se je sklicevala na resno protikonkurenčnost in škodljivost sankcioniranega sporazuma o razdelitvi trgov za pravilno delovanje notranjega trga, namernost nezakonitosti ter na skrivnost in institucionaliziranost sistema, katerega namen je bilo omejevanje

konkurence. Komisija je v uvodni izjavi 161 upoštevala tudi dejstvo, da „štiri zadevne države članice pomenijo večino porabe [cevi] OCTG in brezšivnih [transportnih cevi] v Skupnosti in gre torej za obširen geografski trg“.

234 Po drugi stani pa je Komisija v uvodni izjavi 160 izpodbijane odločbe ugotovila, da je bil „dejanski vpliv kršitve na trg manjši“, ker sta dva posebna proizvoda, ki ju zajema kršitev, to je cevi OCTG standard in transportne cevi „projekt“, pomenila le 19 % porabe v Skupnosti cevi OCTG in brezšivnih transportnih cevi ter ker so šivne cevi zaradi tehnološkega napredka lahko pokrivala del povpraševanja po brezšivnih ceveh.

235 Tako je v uvodni izjavi 162 izpodbijane odločbe Komisija po tem, ko je to kršitev uvrstila v kategorijo „zelo resnih“ kršitev na podlagi dejavnikov, ki so naštetih v uvodni izjavi 161, upoštevala sorazmerno nizko prodano količino zadevnih proizvodov, ki so jo v štirih navedenih državah članicah uresničile naslovnice izpodbijane odločbe (73 milijonov evrov letno). To napotilo na velikost prizadetega trga se ujema z ugotovitvijo o manjšem vplivu kršitve na trg iz uvodne izjave 160 izpodbijane odločbe. Komisija se je torej odločila, da bo globo glede na težo določila le na 10 milijonov evrov. Smernice o načinu določanja glob pa načeloma za kršitev, ki sodi v to kategorijo, določajo znesek „najmanj 20 milijonov [evrov].“

236 Preučiti je treba, ali je zgoraj opisani pristop Komisije glede na trditve, s katerimi ga izpodbija družba Mannesmann, nezakonit.

237 Najprej je treba preučiti trditev družbe Mannesmann, ki temelji na domnevnem neobstoju učinkov kršitve, ugotovljene v členu 2 izpodbijane odločbe.

- 238 V zvezi s tem je Komisija tako v uvodni izjavi 164 izpodbijane odločbe kot pred Sodiščem prve stopnje jasno izpostavila, da ni naložila dodatnega zneska iz naslova te kršitve.
- 239 Sodišče prve stopnje je v sodbi JFE Engineering proti Komisiji, točka 102 zgoraj, presodilo, da je Komisija s tem, da pri določitvi globe evropskim proizvajalcem ni upoštevala kršitve, ugotovljene v členu 2 izpodbijane odločbe, kršila splošno načelo prava Skupnosti, načelo enakega obravnavanja. Ker pa Komisija v zadevah T-44/00, T-48/00 in T-50/00 Sodišču prve stopnje ni predlagala povečanja glob, ki so bile naložene evropskim proizvajalcem, je za popravo uveljavljanega neenakega obravnavanja primerneje zmanjšati znesek globe, ki je naložena vsaki japonski tožeči stranki, kot pa povečati zneske glob, ki so naložene trem evropskim tožečim strankam (sodba JFE Engineering in drugi proti Komisiji, točka 102 zgoraj, točke od 574 do 579).
- 240 Ker niti Komisija niti Sodišče prve stopnje pri odmeri globe, ki se naloži družbi Mannesmann, nista upoštevala kršitve, ugotovljene v členu 2 izpodbijane odločbe, je trditev te družbe v tem smislu oprta na zmotno predpostavko in jo je zato treba zavrniti.
- 241 Dalje, glede trditev družbe Mannesmann o dejstvu, da mora Komisija v skladu s Smernicami o načinu določanja glob upoštevati dejanski vpliv kršitve na trg, je treba ugotoviti, da je bil ta dejavnik dejansko upoštevan v izpodbijani odločbi v zvezi s kršitvijo, ugotovljeno v členu 1 izpodbijane odločbe. Šteti je treba, da je bil znesek, določene glede na težo, zmanjšan na 50 % najnižjega zneska, ki se običajno uporabi v primeru „zelo resne“ kršitve, navedene zgoraj v točki 235, to zmanjšanje pa odseva to omejenost vpliva.

- 242 V tej zvezi je treba tudi opozoriti, da imajo globe na področju konkurence tudi odvračilno funkcijo (s tem v zvezi glej točko 1 A, četrty odstavek, Smernic o načinu določanja glob). Ob upoštevanju dejstva, da so podjetja, na katera je naslovljena izpodbijana odločba, velike družbe, kar je navedeno v uvodni izjavi 165 izpodbijane odločbe (glej tudi točko 243 in naslednje), bi večje zmanjšanje zneska globe, ki je bil določen glede na težo kršitve, lahko globam odvzelo odvračilni učinek.
- 243 Trditev družbe Mannesmann, da Komisija v tem primeru ni smela šteti, da so vplivi kršitve, ugotovljene v členu 1 izpodbijane odločbe, na zadevnih trgih pomenili oteževalno okoliščino, zadošča ugotovitev, da Komisija ni ugotovila oteževalnih okoliščin v izpodbijani odločbi. Zato je to trditev treba zavrniti.
- 244 V zvezi s trditvijo družbe Mannesmann, da mora Komisija pri odmeri globe upoštevati velikost vsakega posameznega podjetja pa tudi pomen njenega sodelovanja pri kršitvi, je treba najprej poudariti, da je napotilo iz člena 15(2) Uredbe št. 17 na 10 % omejitev svetovnega prometa, na katero je bilo opozorjeno v točki 228 zgoraj, pomembno izključno pri določitvi zgornje meje globe, ki jo Komisija lahko naloži (glej točko 1 Smernic o načinu določanja glob ter sodbo *Musique diffusion française* in drugi proti Komisiji, točka 96 zgoraj, točka 119), in nikakor ne pomeni, da mora biti znesek globe, naložene podjetju, sorazmeren z njegovo velikostjo (glej tudi točko 227 zgoraj).
- 245 Poleg tega je treba opozoriti, da točka 1 A, šesti odstavek, Smernic o načinu določanja glob, ki se uporablja v obravnavanem primeru (glej točko 230 zgoraj), v nekaterih primerih določa možnost „uporabe ponderjev za zneske, določene znotraj

vsake od treh kategorij [kršitev], da bi upoštevali specifično težo in zato dejanski vpliv kršitev vsakega podjetja na konkurenco“. V skladu s tem odstavkom je ta pristop primeren „zlasti, če obstaja znatno neskladje med velikostjo podjetij, ki zagrešijo kršitve iste vrste“.

246 Vendar pa iz uporabe izraza „v nekaterih primerih“ in iz besede „zlasti“ v Smernicah o načinu določanja glob izhaja, da ponderiranje glede na posamezno velikost podjetja ni sistematična računsko stopnja, ki si jo je določila Komisija, ampak možnost prilagajanja, ki jo lahko izkoristi v zadevah, ko je to potrebno. V tem kontekstu je treba opozoriti, da ima v skladu s sodno prakso Komisija pravico, da določene elemente upošteva ali pa ne, ko določa višino globe, ki jo namerava naložiti, zlasti glede na okoliščine primera (v tem smislu glej sklep Sodišča z dne 25. marca 1996 v zadevi SPO in drugi proti Komisiji, C-137/95 P, Recueil, str. I-1611, točka 54, ter sodbi Sodišča Ferriere Nord proti Komisiji, točka 108 zgoraj, točki 32 in 33; z dne 15. oktobra 2002 v zadevi Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P in C-254/99 P, Recueil, str. I-8375, točka 465; v tem smislu glej tudi sodbo Sodišča prve stopnje z dne 14. maja 1998 v zadevi KNP BT proti Komisiji, T-309/94, Recueil, str. II-1007, točka 68).

247 Glede na besedilo zgoraj navedene točke 1 A, šesti odstavek, Smernic o načinu določanja glob je treba ugotoviti, da si je Komisija pri odločanju za ponderiranje glob glede na velikost vsakega podjetja pridržala določen prostor za prosto presojo. Tako se Komisija v primeru, da se globe naložijo več podjetjem, ki so vpletena v isto kršitev, pri določanju zneska glob ni dolžna zagotoviti, da končni zneski glob odsevajo razliko med zadevnimi podjetji glede na njihov celotni promet (čeprav sta še na stopnji pritožbenega postopka, glej v tem smislu sodbi Sodišča prve stopnje LR AF 1998 proti Komisiji, točka 216 zgoraj, točka 278, in z dne 19. marca 2003 v zadevi CMA CGM in drugi proti Komisiji, T-213/00, Recueil, str. II-913, točka 385).

- 248 V obravnavanem primeru je Komisija v uvodni izjavi 165 izpodbijane odločbe ugotovila, da so bila vsa podjetja, na katera je bila naslovljena izpodbijana odločba, velika, zato ni bilo treba določiti različnih zneskov glob.
- 249 V tej zvezi je Komisija v odgovoru na tožbo poudarila, družba Mannesmann pa ni oporekala, da slednja ni niti malo niti srednje veliko podjetje. Priporočilo Komisije 96/280, ki je veljalo v času izdaje izpodbijane odločbe, namreč med drugim določa, da mora biti v takih podjetjih zaposlenih manj kot 250 oseb in mora biti njihov letni promet manjši od 40 milijonov evrov ali letna bilanca ne sme presežati 27 milijonov evrov. V Priporočilu Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 zvezi s opredelitvijo mikro, majhnih in srednje velikih podjetij (UL L 124, str. 36) sta bila slednja pragova popravljena navzgor, in sicer na 50 oziroma 43 milijonov evrov.
- 250 Čeprav Sodišču prve stopnje ni znano, koliko je zaposlenih v družbi Mannesmann in kolikšna je višina njene letne bilance, je vendarle treba ugotoviti, da je bil promet družbe Mannesmann v letu 1998, to je 2321 milijonov evrov (glej uvodno izjavo 13 izpodbijane odločbe), štiridesetkrat višji od mejnega zneska, ki ga v zvezi s tem merilom Komisija določa v priporočilih. Na podlagi podatkov, ki so bili predloženi Sodišču prve stopnje, je tako treba ugotoviti, da Komisija ni storila napake, ko je v uvodni izjavi 165 izpodbijane odločbe odločila, da so bila vsa podjetja, na katera je bila naslovljena izpodbijana odločba, velike družbe.
- 251 V zvezi z vlogo družbo Mannesmann pri kršitvi je treba spomniti, da je njeno sodelovanje pri sporazumu o razdelitvi trgov posledica sprejete zaveze, da ne bo prodajala zadevnih proizvodov na drugih trgih. Vsak proizvajalec je sprejel isto zavezo, to je, da ne bo prodajal cevi OCTG standard in transportnih cevi na posameznem domačem trgu preostalih članic Evropsko-japonskega kluba. Kot je bilo navedeno v točki 233 zgoraj, se je Komisija predvsem oprla na močno protikonkurenčnost te zaveze, da bi določila „zelo resno“ naravo kršitve, ugotovljene v členu 1 izpodbijane odločbe.

- 252 Ker je družba Mannesmann edina nemška članica Evropsko-japonskega kluba, je treba ugotoviti, da je že sama njena prisotnost zadostovala za to, da se geografsko področje uporabe protikonkurenčnega sporazuma razširi na ozemlje ene države članice Skupnosti. Zaradi zaveze, da ne bo prodajala cevi na trgu drugih treh držav članic Skupnosti, ki jih zadeva ta sporazum, je tudi družba Mannesmann prispevala k zmanjšanju dejanske ali potencialne konkurence na drugih trgih. S prisotnostjo na srečanjih tega kluba se je strinjala oziroma je vsaj dajala vtis drugim udeležencem, da se načeloma strinja z vsebino protikonkurenčnega sporazuma, ki je bil sklenjen na teh srečanjih. Iz spisa in predvsem iz številčnih podatkov iz preglednice v uvodni izjavi 68 izpodbijane odločbe je razvidno, da se je razdelitev trgov, ki je bila predvidena z omejevalnim sporazumom, vsaj do določene mere izvedla v praksi in da je nujno imela dejanski vpliv na konkurenčne razmere na trgih Skupnosti. Zato je treba je ugotoviti, da je njeno sodelovanje pri kršitvi imelo nezanemarljiv vpliv na trg Skupnosti.
- 253 Ker je Komisija tako v izpodbijani odločbi ugotovila, da so bila zadevna štiri japonska podjetja velike družbe (glej točko 248 zgoraj) in je celostno upoštevala sorazmerno majhen vpliv kršitve na zadevne trge (glej točki 235 in 241 zgoraj), trditev družbe Mannesmann ne zadostuje za dokaz, da je Komisija v tem primeru prekoračila meje pooblastila za odločanje po prostem preudarku, ker ni uporabila točke 1 A, šesti odstavka, Smernic o načinu določanja glob.
- 254 Končno, v zvezi s trditvijo družbe Mannesmann, da sta bili njej in družbi Vallourec naloženi dve ločeni globi kljub združitvi njunih dejavnosti proizvodnje cevi leta 1997 (glej uvodni izjavi 12 in 15 izpodbijane odločbe), je treba ugotoviti, da mora fizična ali pravna oseba, ki vodi zadevno podjetje, ko je storjena kršitev pravil Skupnosti o konkurenci, načeloma odgovarjati zanj, čeprav je bila na dan izdaje odločbe o ugotovitvi kršitve za vodenje podjetja odgovorna druga oseba (sodba v zadevi Krupp Thyssen Stainless in Acciai speciali Terni proti Komisiji, točka 210 zgoraj, točka 57).

To pa ne velja, kadar je oseba, ki prevzema odgovornost za vodenje podjetja, izjavila, da je pripravljena odgovarjati za dejanja, ki so očitana njeni pravni predhodnici (zgoraj navedena sodba Krupp Thyssen Stainless in Acciai speciali Terni proti Komisiji, točka 62).

255 Ugotoviti je treba, da je družba Mannesmann v obravnavanem primeru pravna oseba, ki je vodila podjetje, ki je sodelovalo pri kršitvi, ugotovljeni v členu 1 izpodbijane odločbe, v obdobju te kršitve in da je družba Vallourec pravna oseba, ki je v istem obdobju vodila drugo podjetje, ki je bilo neodvisno od prvega in ki je sodelovalo pri isti kršitvi. Iz spisa torej ni razvidno, da bi družbi Mannesmann, Vallourec, ali katera od njunih hčerinskih družb podale izjavo o odgovornosti v tem primeru. V nobenem primeru pravilo, opisano v prejšnji točki, ne dovoljuje sklepanja, da bi bilo v okoliščinah, kjer je izjavitelj tudi samostojno sodeloval pri kršitvi, temu treba naložiti le eno samo globo, katere znesek bi bil nižji od vsote dveh glob, ki bi se naložili samostojnima podjetjema.

256 Iz vsega navedenega izhaja, da s trditvami družbe Mannesmann, ki so povzete zgoraj, ni mogoče upravičiti zmanjšanja njene globe v tem postopku.

Trajanje

— Trditve strank

257 Družba Mannesmann izpodbija presojo Komisije v zvezi s trajanjem kršitve. Čeprav so se sestanki Evropsko-japonskega kluba začeli v letu 1977 in se zaključili leta 1995, naj bi bilo ugotovljeno obdobje kršitev omejeno na pet let (od leta 1990 do 1995) zaradi sporazumov o prostovoljnem omejevanju izvoza, ki jih je sklenila Komisija z

japonskimi organi (uvodna izjava 108 izpodbijane odločbe). Družba Mannesmann Komisiji očita, da ni upoštevala dejstva, da sta Komisija in japonsko mednarodno ministrstvo za trgovino in industrijo na podlagi sporazuma z dne 28. decembra 1989 podaljšala sporazume o prostovoljnem omejevanju do 31. decembra 1990. Po mnenju družbe Mannesmann iz tega sledi, da se je smel zaradi trajanja kršitve osnovni znesek naložene globe, določen na deset milijonov evrov, povečati le za 40 % (10 % letno). Tako naj bi trajanje kršitve upravičevalo le povečanje osnovnega zneska za štiri milijone evrov. Zato družba Mannesmann Sodišču prve Stopnje predlaga, naj znesek globe zmanjša za milijon evrov.

258 Komisija te očitke zavrača kot neutemeljene. Tožeča stranka naj namreč ne bi predložila dokaza za trditve, da naj bi sporazumi o prostovoljnem omejevanju, sklenjeni z japonsko vlado, trajali do 31. decembra 1990.

— Presoja Sodišča prve stopnje

259 Najprej je treba poudariti, da je Komisija v uvodni izjavi 108 izpodbijane odločbe ugotovila, da bi lahko štela obstoj kršitve od leta 1977, vendar se je odločila, da zaradi obstoja sporazumov o prostovoljnem omejevanju tega ne bo storila. Tako je v členu 1 izpodbijane odločbe obstoj kršitve štela šele od leta 1990. Ugotoviti je treba, da ta pristop pomeni popuščanje Komisije do naslovnice izpodbijane odločbe.

260 Poudariti je treba, da nobena stranka pred Sodiščem prve stopnje ni navedla, da bi bilo treba v tej zadevi oporekati temu popuščanju. Zato v okviru tega postopka Sodišče prve stopnje ne more preizkusiti zakonitosti oziroma smotrnosti navedenega popuščanja, ampak samo to, ali ga je Komisija, glede na to, da ga je

izrecno navedla v obrazložitvi izpodbijane odločbe, v obravnavanem primeru pravilno uporabila. V zvezi s tem je treba opozoriti, da mora Komisija predložiti natančne in skladne dokaze za trdno prepričanje, da je bila kršitev storjena, kajti dokazno breme glede obstoja kršitve, in tudi glede njenega trajanja, je na njeni strani (sodbi Sodišča z dne 28. marca 1984 v zadevi CRAM in Rheinzink proti Komisiji, 29/83 in 30/83, Recueil, str. 1679, točka 20, in z dne 31. marca 1993 v zadevi Ahlström Osakeyhtiö in drugi proti Komisiji, imenovana Pâte de bois II, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 in od C-125/85 do C-129/85, Recueil, str. I-1307, točka 127; sodbi Sodišča prve stopnje z dne 10. marca 1992 v zadevi SIV in drugi proti Komisiji, T-68/89, T-77/89 in T-78/89, Recueil, str. II-1403, točke od 193 do 195, od 198 do 202, od 205 do 210, od 220 do 232, od 249 do 250 in od 322 do 328, in z dne 6. julija 2000 v zadevi Volkswagen proti Komisiji, T-62/98, Recueil, str. II-2707, točki 43 in 72).

261 Tako je zaradi zgoraj opisanega popuščanja trenutke zatrjevanega prenehanja sporazumov o prostovoljnem omejevanju odločilno merilo pri presoji, ali je treba šteti leto 1990 za začetek kršitve. Ker gre za sporazume, ki so bili sklenjeni na mednarodni ravni med japonsko vlado, ki jo je zastopalo japonsko mednarodno ministrstvo za trgovino in industrijo, in Skupnostjo, ki jo je zastopala Komisija, je treba ugotoviti, da bi slednja v skladu z načelom dobrega upravljanja morala hraniti dokumentacijo, ki bi potrdila datum prenehanja navedenih sporazumov. Komisija bi torej morala biti zmožna to dokumentacijo predložiti Sodišču prve stopnje. Vendar pa je Komisija pred Sodiščem prve stopnje navedla, da je preiskala svoje arhive, vendar ni uspela predložiti listin, iz katerih bi bil razviden datum prenehanja teh sporazumov.

262 Čeprav običajno tožeča stranka s sklicevanjem na okoliščine, ki jih ne more dokazati, dokaznega bremena ne more prevaliti na toženo stranko, pa se v obravnavanem primeru glede datuma prenehanja mednarodnih sporazumov, ki jih je sklenila Komisija, koncepta o dokaznem bremenu ne more uporabiti v korist Komisije. Nepojasnjena nezmožnost Komisije, da predloži dokaze o okoliščini, ki jo tako neposredno zadeva, onemogoča Sodišču prve stopnje, da bi imelo pri odločanju na

voljo vsa dejstva v zvezi datumom prenehanja navedenih sporazumov. Bilo bi v nasprotju z načelom pravičnega sojenja, če bi se posledice take nezmožnosti prenesle na podjetja, ki so naslovniki izpodbijane odločbe, ki v nasprotju s toženo stranko manjkajočega dokaza niso mogli predložiti.

263 V teh okoliščinah je treba izjemoma šteti, da je bila Komisija dolžna predložiti dokaz o tem prenehanju. Ugotoviti je torej treba, da Komisija niti v izpodbijani odločbi niti pred Sodiščem prve stopnje ni predložila dokaza o datumu prenehanja sporazumov o prostovoljnem omejevanju.

264 V vsakem primeru so japonske tožeče stranke predložile dokaze, ki vsaj na ravni Japonske potrjujejo podaljšanje sporazumov o prostovoljnem omejevanju do 31. decembra 1990, kar koristi trditvi tožeče stranke v tem postopku (sodba JFE Engineering in drugi proti Komisiji, točka 102 zgoraj, točka 345). Ugotoviti je treba, da lahko Sodišče prve stopnje v združenih zadevah, v katerih so vse stranke imele možnost vpogleda v celotno dokumentacijo spisov, po uradni dolžnosti upošteva dokaze iz spisov vzporednih zadev (v tem smislu glej sodbi Sodišča prve stopnje z dne 13. decembra 1990 v zadevi Nefarma in Bond van Groothandelaren in het Farmaceutische Bedrijf proti Komisiji, T-113/89, Recueil, str. II-797, točka 1, in v zadevi Prodifarma in drugi proti Komisiji, T-116/89, Recueil, str. II-843, točka 1). V danem primeru se torej od Sodišča prve stopnje zahteva, naj razsodi v zadevah, ki so bile združene za namene ustnega postopka, v katerih se obravnava ista odločba in v katerih so vse tožeče stranke predlagale, naj se spremeni znesek globe, ki jim je bila naložena v plačilo. Tako je Sodišče prve stopnje v tej zadevi uradno seznanjeno z dokazi, ki so jih predložile štiri japonske tožeče stranke.

265 Sicer pa je treba poudariti, da družba Mannesmann Sodišču prve stopnje ni predlagala le, naj razglasi ničnost odločbe v delu glede datuma začetka kršitve, ugotovljene v členu 1 izpodbijane odločbe, in v tem obsegu trajanja te kršitve, ampak naj v okviru izvajanja neomejene pristojnosti, ki jo v skladu s členom 229 ES Sodišču prve stopnje podeljuje člen 17 Uredbe št. 17, tudi zmanjša znesek naložene ji globe

in s tem upošteva krajše trajanje kršitve. Posledica te neomejene pristojnosti je, da mora Sodišče prve stopnje, kadar spremeni izpodbijani akt tako, da spremeni znesek globe, ki jo je naložila Komisija, upoštevati vse pomembne dejanske okoliščine (sodba Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, točka 246 zgoraj, točka 692). V teh okoliščinah in glede na to, da so vse tožeče stranke izpodbijale dejstvo, da je Komisija ugotovila kršitev od 1. januarja 1990, ne bi bilo primerno, da bi Sodišče prve stopnje v okoliščinah obravnavanega primera ločeno presojalo položaj vsake posamezne tožeče stranke in se omejevalo zgolj na dejstva, ki jih v korist svojemu primeru navajajo posamezne tožeče stranke, in da ne bi pa upoštevalo tistih dejstev, na katera so se lahko sklicevale druge tožeče stranke oziroma Komisija.

266 Sicer pa niti družba Mannesmann niti *a fortiori* Komisija nista zatrjevali, da so sporazumi o prostovoljnem omejevanju še veljali leta 1991.

267 V teh okoliščinah je treba v tem postopku šteti, da so sporazumi o prostovoljnem omejevanju, ki so jih sklenili Komisija in japonski organi, veljali še leta 1990.

268 Iz navedenega izhaja, da je treba ob upoštevanju popuščanja Komisije v izpodbijani odločbi trajanje kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe skrajšati za eno leto. Tako je treba člen 1 izpodbijane odločbe razglasiti za ničnega v delu, ki se nanaša na obstoj kršitve, ki se očita družbi Mannesmann, pred 1. januarjem 1991.

269 V zvezi z datumom, ko je kršitev prenehala, je treba poudariti, da je Komisija v odgovor na vprašanje Sodišča prve stopnje na obravnavi pojasnila, da ni upoštevala leta 1995 pri določitvi višine glob v izpodbijani odločbi. Družba Mannesmann je dalje navedla, da sprejema to razlago izpodbijane odločbe.

- 270 Torej je kršitev, ugotovljena v členu 1 izpodbijane odločbe, trajala štiri leta, in sicer od 1. januarja 1991 do 1. januarja 1995. Zato je treba zmanjšati znesek globe, ki je bila naložena družbi Mannesmann.

Domnevne olajševalne okoliščine

— Trditve strank

- 271 Družba očita Komisiji, da ni upoštevala olajševalnih okoliščin, ki so utemeljevale zmanjšanje globe. Res je, da naj bi Komisija v okviru olajševalnih okoliščin upoštevala krizni položaj v jeklarski industriji in naj bi na podlagi tega zmanjšala globo za 10 %. Vendar naj bi druge okoliščine upravičevale še večje zmanjšanje globe. Družba Mannesmann še posebej uveljavlja dejstvo, da sporazum iz člena 1 izpodbijane odločbe ni imel vpliva. Poleg tega opozarja, da je prenehala z očitanimi ravnanji takoj, ko je Komisija prvič posegla. Končno družba Mannesmann opozarja, da je sodelovala v preiskavi Komisije.
- 272 Komisija zavrača te trditve. Meni, da se lahko očitek, da ni bilo vplivov spornega sporazuma, v najboljšem primeru nanaša le na pogodbo o dobavi, ki jo je sklenila z družbo Corus in ki je predmet člena 2 izpodbijane odločbe. Ker pa na podlagi tega člena ni bila naložena globa, naj bi bilo vprašanje o olajševalnih okoliščin brez pomena. V preostalem pa trditve družbe Mannesmann o njenem sodelovanju niso zadosti razdelane.

— Presoja Sodišča prve stopnje

- 273 Najprej je treba opozoriti, da je Komisija v tem primeru na podlagi olajševalne okoliščine, namreč kriznega položaja, ki je v spornem obdobju vladal v jeklarski industriji, priznala 10-odstotno zmanjšanje globe.
- 274 Dalje je treba opozoriti, da mora Komisija, ko določa globe, slediti določbam lastnih Smernic. Vendar pa v Smernicah o načinu določanja glob ni določeno, da mora Komisija vedno ločeno upoštevati vsako izmed olajševalnih okoliščin, ki so naštetje v točki 3. Ta točka 3 z naslovom „[o]lajševalne okoliščine“ namreč določa „zmanjšanje osnovnega zneska v primeru olajševalnih okoliščin, kot so: [...]“. Ugotoviti je treba, da čeprav so okoliščine, ki so naštetje v točki 3 Smernic o načinu določanja glob, zagotovo med tistimi, ki jih Komisija v danem primeru lahko upošteva, pa Komisija ni dolžna avtomatično priznati dodatnega zmanjšanja iz tega naslova, kadar podjetje predloži dejavnike, ki lahko pokažejo na obstoj ene od teh okoliščin. Tako je treba vprašanje, ali je primerno zmanjšati globo na podlagi olajševalnih okoliščin, presoditi na podlagi splošnega vidika in pri tem upoštevati vse upoštevne okoliščine.
- 275 V tej zvezi s tem je treba namreč opozoriti, da je imela Komisija v skladu s sodno prakso, ki je bila sprejeta pred Smernicami o načinu določanja glob, pravico, da pri določitvi višine globe, ki jo namerava naložiti, zlasti glede na okoliščine primera določene dejavnike upošteva, drugih pa ne (v tem smislu glej sklep SPO in drugi proti Komisiji, točka 246 zgoraj, točka 54, in sodbi Ferriere Nord proti Komisiji, točka 246 zgoraj, točki 32 in 33, ter Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, točka 246 zgoraj, točka 465; v tem smislu glej tudi sodbo KNP BT proti Komisiji, točka 246 zgoraj, točka 68). Ker Smernice olajševalnih okoliščin, ki se lahko upoštevajo, ne določajo kot obveznih, je treba ugotoviti, da si je Komisija pri splošni presoji pomena morebitnega zmanjšanja zneska glob na podlagi olajševalnih okoliščin pridržala določeno svobodo za prosto presojlo.

276 V vsakem primeru je treba glede trditve družbe Mannesmann, da je sporazum o razdelitvi trgov iz člena 1 izpodbijane odločbe ostal brez vplivov, navesti, da je bilo že zgoraj ugotovljeno, da v tem primeru to ne drži. Razdelitev trgov, predvidena s spornim omejevalnim sporazumom, je bila, nasprotno, dejansko uporabljena vsaj v določeni meri, in je imela nujno tudi dejanski vpliv na konkurenčne razmere na trgih Skupnosti (glej točko 251 in naslednje zgoraj). Poleg tega je glede tega treba opozoriti, da določitev zneska, določenega glede na težo, na 50 % najmanjšega zneska, ki se običajno uporabi v primeru „zelo resne“ kršitve, omenjene v točki 235 zgoraj, ustrezno odseva dejstvo, ki ga je priznala tudi Komisija sama, da je bil ta vpliv omejen (glej tudi točko 241 zgoraj).

277 Zato je treba drugo alineo točke 3 Smernic razlagati tako, da je Komisija dolžna priznati obstoj olajševalne okoliščine zaradi neizvajanja omejevalnega sporazuma samo, če lahko podjetje, ki uveljavlja to okoliščino, dokaže, da je jasno in izrecno nasprotovalo izvajanju tega omejevalnega sporazuma s tem, da je motilo njegovo delovanje in da ni dajalo vtisa, da je pristopilo k sporazumu, in s tem ni spodbudilo drugih podjetij k izvajanju spornega omejevalnega sporazuma. Dejstva, da podjetje, za katero je bilo ugotovljeno, da je sodelovalo s konkurenti pri dogovoru o razdelitvi trgov, na trgu ni ravnalo na način, ki je bil dogovorjen s konkurenti, ni treba nujno upoštevati kot olajševalno okoliščino pri odmeri zneska globe, ki se naloži (sodba Sodišča prve Stopnje z dne 14. maja 1998 v zadevi SCA Holding proti Komisiji, T-327/94, Recueil, str. II-1373, točka 142).

278 Kot je navedlo Sodišče prve stopnje v sodbi Cement, točka 42 zgoraj (točka 1389), podjetje, ki se ne oddalji od sklepov sestanka, na katerem je sodelovalo, načeloma ohrani „neomejeno odgovornost za to, da je sodelovalo pri omejevalnem sporazumu“. Podjetja bi lahko tveganje plačila višje globe preveč zlahka zmanjšala, če bi lahko pridobila koristi od nedopustnega omejevalnega sporazuma in bila nato

deležna zmanjšanja globe iz razloga, da so imela le omejeno vlogo pri izvrševanju kršitve, čeprav je njihov odnos spodbudil druga podjetja k ravnanju, ki bolj škodi konkurenci.

279 Iz tega sledi, da tudi če družba Mannesmann in/ali nekatere druge članice Evropsko-japonskega kluba ne bi popolnoma spoštovale sporazuma o razdelitvi trgov, ta okoliščina ne bi upravičila uporabe druge alineje točke 3 Smernic o načinu določanja glob iz naslova olajševalnih okoliščin v tem primeru.

280 V zvezi s trditvijo, da je kršitev takoj prenehala, je treba ugotoviti, da je logično lahko „prenehanje kršitev takoj, ko poseže Komisija“, ki je navedeno v točki 3 Smernic, olajševalna okoliščina samo, če obstajajo razlogi za domnevo, da so navedeni posegi spodbudili zadevna podjetja, da končajo svoja protikonkurenčna ravnanja. Videti je namreč, da je namen te določbe spodbuditi podjetja, da končajo svoja protikonkurenčna ravnanja takoj, ko jih začne Komisija preiskovati.

281 Iz zgoraj navedenega zlasti izhaja, da zmanjšanja zneska globe na podlagi točke 3 Smernic ni mogoče uporabiti v zvezi s prenehanjem kršitve takoj, ko Komisija opravi preglede, če je kršitev prenehala že pred datumom prvih posegov Komisije ali če so se ta podjetja že pred tem datumom trdno odločila, da kršitev prenehajo. Četudi je nedvomno zaželeno, da podjetja prenehajo s kršitvenim ravnanjem še pred posegom Komisije, iz besedila točke 3 Smernic izhaja, da se nanaša na primer, ko se podjetja na takšen poseg odzovejo pozitivno s tem, da prenehajo morebitno protikonkurenčno ravnanje, namen pa je zagotoviti spodbudo za podjetja, da se tako odzovejo. Uporaba te določbe v korist podjetja s strani Komisije ob izvrševanje diskrecijske

pravice ali s strani Sodišča prve stopnje pri izvrševanju neomejene pristojnosti bo še posebej primerna, kadar protikonkurenčnost zadevnega ravnanja ni očitna. Nasprotno bo njegova uporaba načeloma manj primerna v položaju, ko je sporno ravnanje, ob domnevi, da je dokazano, jasno protikonkurenčno. V tem primeru je treba ugotoviti, da ni dvoma o protikonkurenčnosti sporazuma o razdelitvi trgov, ki je sankcioniran v členu 1 izpodbijane odločbe.

282 Če bi se v takih okoliščinah uporabilo zmanjšanje, bi prišlo do dvojne uporabe zmanjšanja zaradi trajanja, ki se v skladu s Smernicami o načinu določanja glob že upošteva pri odmeri globe. Trajanje se upošteva z natančno določenim namenom, in sicer da se resneje sankcionirajo podjetja, ki pravila na področju konkurence kršijo daljše obdobje kot podjetja, katerih kršitve trajajo kratek čas. Tako naj bi bil učinek zmanjšanja globe iz razloga, ker je podjetje prenehalo kršitvena ravnanja pred prvimi preiskavami Komisije, ta, da bi imeli odgovorni za kršitve, ki trajajo kratek čas, od tega že drugič koristi.

283 V obravnavanem primeru je treba poudariti, da je v sodbi JFE Engineering in drugi proti Komisiji, točka 102 zgoraj, glede na tožbene razloge in trditve, ki so jih tožeče stranke predložile v teh zadevah, Sodišče prve stopnje ugotovilo, da v zvezi z njimi ne more ugotoviti kršitve po 1. juliju 1994, ker ni bilo nobenega dokaza, da bi bil jeseni 1994 v skladu z dotedanjo prakso na Japonskem kakšen sestanek Evropsko-japonskega kluba. Iz te okoliščine izhaja, da je v trenutku, ko je Komisija 1. in 2. decembra 1994 opravila preiskave, kršitev verjetno prenehala ali da se je vsaj končevala.

284 Iz tega izhaja, da v okoliščinah obravnavanega primera dejstvo, da se nedopustna ravnanja, ki pomenijo kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe, niso nadaljevala po datumu prvih preiskav, ki jih je opravila Komisija, ne upravičuje zmanjšanja globe, naložene družbi Mannesmann.

285 Končno, trditev družbe Mannesmann, da bi se njeno sodelovanje moralo upoštevati kot olajševalna okoliščina, bo preučena v točki 275 in naslednjih v okviru tožbenega razloga, ki se opira na obvestilo o ugodni obravnavi.

286 Glede na navedeno in ob upoštevanju dejstva, da je Komisija že zmanjšala globe iz naslova olajševalnih okoliščin zaradi gospodarske krize v sektorju jeklenih cevi (glej uvodni izjavi 168 in 169 izpodbijane odločbe), je treba zavrniti vse očitke družbe Mannesmann o tem, da ni bila deležna dodatnega zmanjšanja iz naslova drugih domnevnih olajševalnih okoliščin.

Domnevno sodelovanje družbe Mannesmann

— Trditve strank

287 Družba Mannesmann zatrjuje, da Komisija ni upoštevala obvestila o ugodni obravnavi. Navaja, da je Komisija v zvezi z njo kršila načelo enakega obravnavanja.

288 Najprej meni, da je bila obravnavana diskriminatorno v primerjavi z družbo Vallourec. Tako kot slednja naj bi tudi ona odgovorila na zahteve Komisije po informacijah. V preiskavi Komisije naj bi ponudila dragoceno pomoč (uvodne izjave 62, 67, 72 in 170 izpodbijane odločbe), zlasti z izjavami g. Becherja. Kot družba Vallourec naj tudi družba Mannesmann ne bi izpodbijala resničnosti dejstev, ki so ji bila očitana (uvodna izjava 174 izpodbijane odločbe).

- 289 Opozarja, da družba Vallourec Komisiji ni posredovala informacij na lastno pobudo ampak je bila prvo podjetje, pri katerem so bile septembra 1996 opravljene preiskave. Komisija je pri družbi Mannesmann opravila preiskave aprila 1997. Čeprav drži, da so kronološko prve informacije, s katerimi je Komisija lahko razpolagala, posredovala družba Vallourec, ostaja dejstvo, da je ta okoliščina le posledica izbire Komisije, po kakšnem vrstnem redu bo opravila preiskave pri zadevnih podjetjih. Iz take diskrecijske izbire Komisija ne sme izpeljati škodljivih sklepov za zadevna podjetja, v tem primeru za družbo Mannesmann.
- 290 Družba Mannesmann izraža primerljive očitke glede obravnavanja družbe Dalmine (uvodna izjava 172 izpodbijane odločbe). Čeprav je družba Mannesmann sodelovala pri preiskavi v primerljivem obsegu kot družba Dalmine, naj bi Komisija za 20 % zmanjšala globo družbi Dalmine. Komisija naj ne bi mogla upravičiti take razlike v obravnavanju s tem, da je družba Mannesmann na podlagi člena 11(5) Uredbe št. 17 vložila tožbo proti odločbi Komisije. Družba Dalmine je namreč vložila podobno tožbo, ki pa jo je Sodišče prve stopnje zavrglo kot nedopustno. V nobenem primeru pa Komisija ne bi smela izpeljati nobenih sklepov iz dejstva, da je družba Mannesmann legitimno izvrševala svojo temeljno pravico do pravnih sredstev.
- 291 Komisija pojasnjuje, da je v prostorih družbe Mannesmann opravila preiskave že 1. in 2. decembra 1994. Očitki v zvezi z diskriminatornim obravnavanjem v primerjavi z družbo Vallourec so zato brezpredmetni.
- 292 Odnosa družbe Vallourec ni mogoče primerjati z odnosom družbe Mannesmann. Družba Vallourec naj bi bilo edino podjetje, ki je posredovalo odločilne dokaze o obstoju in vsebini omejevalnega sporazuma. Ti dokazi naj bi olajšali nalogo Komisije glede ugotavljanja kršitev. Družba Vallourec naj ne bi ugovarjala resničnosti dejstev. Tako naj bi ji bilo priznано 40-odstotno zmanjšanje globe.

293 Nasprotno pa naj družba Mannesmann ne bi sodelovala v preiskavi. Izjave g. Becherja naj bi bile podane ob preiskavi Komisije v prostorih družbe Mannesmann kot odgovor na zastavljena vprašanja in naj bi le potrdile že ugotovljene podatke. Med preiskavo je družba Mannesmann ravnala dvoumno. Čeprav ni izpodbijala dejstev, pa naj ne bi jasno izrazila svojega stališča (uvodna izjava 174 izpodbijane odločbe). Zavrnila naj bi tudi posredovanje določenih informacij, ki so se zahtevale na podlagi člena 11(5) Uredbe št. 17. Iz teh razlogov naj ne bi pridobila 20-odstotnega zmanjšanja globe na isti podlagi kot družba Dalmine.

294 V tem pogledu vloga podjetja ne more upravičiti zmanjšanje zneska globe na podlagi obvestila o ugodni obravnavi. Za odobritev zmanjšanja globe se po tem obvestilu zahteva, naj podjetje Komisijo obvesti o tem, da ne namerava ugovarjati resničnosti dejstev po tem, ko je izvedelo za očitke (glej točko D 2 obvestila o ugodni obravnavi in sodbo Mayr Melnhof proti Komisiji, točka 208 zgoraj, točka 309).

— Presoja Sodišča prve stopnje

295 V skladu z ustaljeno sodno prakso Komisija pri presoji sodelovanja podjetij ne sme prezreti načela enakega obravnavanja, ki je splošno načelo prava Skupnosti, in ki je v skladu z ustaljeno sodno prakso kršeno le, kadar se primerljivi položaji obravnavajo različno ali kadar se različni položaji obravnavajo enako, razen če je taka obravnava objektivno utemeljena (sodba Krupp Thyssen Stainless in Acciai speciali Terni proti Komisiji, točka 210 zgoraj, točka 237, in navedena sodna praksa).

- 296 Opozoriti je treba tudi, da mora ravnanje družbe Komisiji olajšati nalogo pri odkrivanju in preprečevanju kršitev pravil Skupnosti o konkurenci, da bi se lahko upravičilo zmanjšanje globe (sodba Mayr-Melnhof proti Komisiji, točka 208 zgoraj, točka 309, in navedena sodna praksa).
- 297 V obravnavanem primeru je treba navesti, da so izjave g. Verluce, ki jih je dal kot predstavnik družbe Vallourec v odgovor na vprašanja, ki jih je Komisija zastavila tej družbi, ključni spisni dokazi v tej zadevi.
- 298 Res je, da je treba, če podjetja na isti stopnji upravnega postopka in v podobnih okoliščinah predložijo Komisiji podobne podatke v zvezi z dejanji, ki se jim očitajo, njihove stopnje sodelovanja v postopku šteti za primerljive (glej po analogiji sodbo Krupp Thyssen Stainless in Acciai speciali Terni proti Komisiji, točka 210 zgoraj, točki 243 in 245).
- 299 Vendar, čeprav je Komisija lahko uporabila odgovore družbe Mannesmann na postavljena vprašanja, še posebej izjavo g. Becherja, ki je navedena v uvodni izjavi 63 izpodbijane odločbe, pa vendarle pomenijo samo potrditev, in to manj natančno in neposredno, določenih podatkov, ki jih je z izjavami g. Verluca Komisija že prejela od družbe Vallourec. Še posebej je g. Verluca razkril, da je bila vsaka članica Evropsko-japonskega kluba dolžna spoštovati domači trg vsake druge članice tega kluba, in je pri tem pojasnil, da je imel eksteritorialni trg Združenega kraljestva poseben status v smislu „delne zaščite“. Natančneje je označil tudi trajanje in način delovanja sporazuma o razdelitvi trgov.

300 Ugotoviti je treba, da se g. Verluca ni omejil le na odgovor na vprašanja, ki mu jih je glede delovanja Evropsko-japonskega kluba in glede Temeljnih pravil Komisija zastavila ob prvi preiskavi pri družbi Vallourec septembra 1996. Izjave g. Verluce kot celota namreč razkrivajo pristno voljo do dejavnega sodelovanja v preiskavi Komisije. Nasprotno je g. Becher glede Temeljnih pravil razkril le to, da so bile japonske proizvajalke izključene iz evropskih trgov, evropske proizvajalke pa iz japonskih trgov, pri tem pa ni posredoval podrobnejših informacij.

301 Šteti je treba, da je koristnosti izjave g. Becherja izključno v tem, da delno potrjuje izjave g. Verluce, ki jih je Komisija že imela, in da posledično ta izjava ni znatno olajšala naloge Komisije, zato ne zadostuje za utemeljitev zmanjšanja zneska globe zaradi sodelovanja.

302 Zato je treba ugotoviti, da podatki, ki jih je družba Mannesmann posredovala Komisiji pred izdajo OUK, niso primerljivi s tistimi, ki jih je posredovala družba Vallourec, v nobenem primeru pa ne zadoščajo za utemeljitev zmanjšanja zneska globe, naložene na podlagi obvestila o ugodni obravnavi.

303 Glede primerjave s sodelovanjem družbe Dalmine, na katero se sklicuje družba Mannesmann, je treba spomniti, da mora podjetje, da bi se mu zmanjšal znesek globe zaradi neugovarjanja dejstvom v skladu s točko D2 obvestila o ugodni obravnavi, po tem, ko se je seznanilo z obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah, izrecno obvestiti Komisijo o tem, da ne namerava ugovarjati njihovi resničnosti (sodba Mayr Melnhof proti Komisiji, točka 208 zgoraj, točka 309). Kadar ni podana taka izrecna izjava, zgolj pasivnost podjetja ne more olajšati naloge Komisije, ker mora v končni odločbi dokazati obstoj vseh dejstev, ne da bi se pri tem lahko sklicevala na izjavo, ki jo je podjetje podalo v ta namen.

- 304 V zvezi s tem se je družbi Dalmine priznalo 20-odstotno zmanjšanje prav zato, ker je Komisiji sporočila, da ne ugovarja resničnosti dejstev, na katera je ta oprla obtožbe (uvodni izjavi 172 in 173 izpodbijane odločbe). Okoliščina, ki je omenjena v uvodni izjavi 5 izpodbijane odločbe, da je družba Dalmine zavrnila odgovor na nekatera vprašanja Komisije pred izdajo obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, je v tem smislu brez pomena, ker iz točke D obvestila o ugodni obravnavi izhaja, da izjava o neugovarjanju resničnosti dejstev, ki je bila podana po izdaji obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, sama po sebi upravičuje zmanjšanje globe, ne glede na ravnanje podjetja pred izdajo tega obvestila.
- 305 Nasprotno pa je Komisija v uvodni izjavi 174 izpodbijane odločbe zapisala, da družba Mannesmann ni nikoli jasno izrazila stališča v tej zvezi. Čeprav družba Mannesmann poudarja, da ni ugovarjala dejstvom iz OUK, pa tudi ne trdi, da je izrecno obvestila Komisijo o tem, da ne ugovarja njihovi resničnosti.
- 306 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da trditve družbe Mannesmann ne upravičujejo uporabe druge alinee točke D 2 obvestila o ugodni obravnavi, da bi se ji zmanjšala naložena globa.
- 307 Glede navedbe družbe Mannesmann, da njeno sodelovanje vendarle upravičuje zmanjšanje zneska globe iz naslova olajševalnih okoliščin v skladu s točko 3 Smernic, je treba opozoriti, kot je bilo ugotovljeno že zgoraj, da ima Komisija diskrecijo pri uporabi olajševalnih okoliščin. Točka 3, šesta alineja, Smernic o načinu določanja glob torej na primer kot olajševalno okoliščino določa „učinkovito sodelovanje podjetij v postopkih zunaj področja uporabe obvestila [o ugodni obravnavi]“. Šesta alineja se, vsaj glede horizontalnih sporazumov iz tega obvestila, tako nujno nanaša na vprašanje sodelovanja, ki ne zadostuje za utemeljitev zmanjšanja na podlagi obvestila o ugodni obravnavi.

308 Vendar je treba tudi opozoriti, da mora ravnanje podjetja, da bi se upravičilo zmanjšanje zneska globe na podlagi sodelovanja, olajšati nalogo Komisiji, da ugotovi in odpravi kršitve pravil Skupnosti o konkurenci (glej točko 296 zgoraj in navedeno sodno prakso). Potemtakem je treba šteti, da točka 3, šesta alineja, Smernic o načinu določanja glob ureja izjemen položaj v zvezi z horizontalnimi sporazumi iz teh smernic, ker mora biti obravnavano vprašanje „učinkovitega“ sodelovanja, ki je olajšalo nalogo Komisiji, ki pa ni zajeto v obvestilu o ugodni obravnavi.

309 V tem primeru družba Mannesmann ni dokazala, da je njeno sodelovanje dejansko olajšalo nalogo Komisiji, da ugotovi in odpravi kršitve pravil Skupnosti o konkurenci (glej točke od 297 do 306 zgoraj). Tako ni razloga za oceno, da je Komisija prekoračila meje pooblastila za odločanje po prostem preudarku s tem, da družbi Mannesmann ni odobrila zmanjšanja zneska naložene globe, ker naj bi ta učinkovito sodelovala v preiskavi v smislu točke 3, šesta alineja, Smernic.

310 V vsakem primeru Komisija zatrjuje, da družba Mannesmann sploh ni sodelovala v njeni preiskavi, saj je celo zavrnila posredovanje določenih informacij in to navkljub sprejetju odločbe 15. maja 1998 na podlagi člena 11(5) Uredbe št. 17, s katero ji je odredila predložitev le-teh. Čeprav je družba Mannesmann pri Sodišču prve stopnje vložila tožbo za razglasitev ničnosti te odločbe, ki je bila vpisana pod številko T-112/98, pa v okviru tega postopka ni vložila predloga za izdajo začasne odredbe, kot bi to lahko storila v skladu s členoma 242 ES in 243 ES. To, da je družba izpodbijala zakonitost odločbe z dne 15. maja 1998, je bilo v vsakem pogledu popolnoma legitimno in tega ni mogoče označiti kot pomanjkanje sodelovanja. Kljub temu je treba ugotoviti, da družba Mannesmann, ker niso bile izdane začasne

odredbe za začasno zadržanje uporabe odločbe z dne 15. maja 1998, ni smela vztrajati pri zavrnitvi posredovanja zadevnih informacij, in ker je ravnala, kot da bi bili začasni ukrepi izdani v njeno korist, čeprav jih sploh ni predlagala, ni izpolnila obveznosti po pravu Skupnosti.

311 Dalje je treba opozoriti, da je, čeprav je družba Mannesmann dosegla delno razglasitev ničnosti odločbe z dne 15. maja 1998, ker je Sodišče prve stopnje v sodbi Mannesmannröhren-Werke proti Komisiji, točka 8 zgoraj, nekatera vprašanja, ki so bila predmet odločbe z dne 15. maja 1998, razglasilo za nična, iz te sodbe razvidno, da je večino podatkov, katerih posredovanje je družba Mannesmann zavrnila, Komisija upravičeno zahtevala. Zoper navedeno sodbo Sodišča prve stopnje je družba Mannesmann vložila pritožbo na Sodišče, ki je bila vpisana pod številko C-190/01. Vendar je bila ta zadeva s sklepom z dne 4. oktobra 2001 (Mannesmannröhren-Werke AG proti Komisiji, neobjavljen v Recueil) izbrisana iz vpisnika Sodišča. V tej zvezi iz napotila v tem sklepu na člen 69(5) Poslovnika Sodišča v povezavi s členom 122, tretji odstavek, tega poslovnika izhaja, da je Sodišče navkljub omembi sporazuma med strankami v prvotnemu predlogu tožeče stranke za izbris menilo, da je tožeča stranka pritožbo preprosto umaknila, zaradi česar je morala nositi stroške pritožbenega postopka.

312 Iz navedenega sklepa posledično izhaja, da je sodba Mannesmannröhren-Werke proti Komisiji, točka 8 zgoraj, postala pravnomočna. Tako je treba skleniti, da Komisija zaradi protipravnega ravnanja družbe Mannesmann nikoli ni razpolagala s številnimi podatki, ki jih je zakonito zahtevala v upravnem postopku. Odnosa družbe Mannesmann v upravnem postopku, ki se presoja kot celota, v teh okoliščinah ni mogoče šteti kot učinkovito sodelovanje.

313 Glede na navedeno je treba zavrniti očitke družbe Mannesmann, ki temeljijo na domnevnem sodelovanju v upravnem postopku.

Odmera globe

- 314 Iz navedenega izhaja, da je treba zmanjšati znesek globe, naložene družbi Mannesmann, da se upošteva dejstvo, da je kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe trajala štiri leta in ne pet.
- 315 Ker je Komisija v tem primeru pravilno uporabila način izračuna zneska glob, ki je določen v Smernicah, je Sodišče prve stopnje v okviru svoje neomejene pristojnosti presodilo, da je to metodo treba uporabiti tudi glede sklepa iz prejšnje točke.
- 316 Osnovni znesek globe je tako določen na deset milijonov evrov, ki se poveča za 10 % za vsako leto kršitve, torej za skupno 40 %, kar privede do zneska štirinajst milijonov evrov. Ta znesek je treba nato v skladu z uvodnima izjavama 168 in 169 izpodbijane odločbe iz naslova olajševalnih okoliščin zmanjšati za 10 %, tako da znaša dokončni znesek za družbo Mannesmann 12.600.000 evrov namesto 13.500.000 evrov.

Stroški

- 317 V skladu s členom 87(3) Poslovnika lahko Sodišče prve stopnje odloči, da se stroški delijo ali da vsaka stranka nosi svoje stroške, kadar vsaka stranka uspe samo z delom predlogov. Ker je v obravnavanem primeru vsaka stranka uspela le z delom predlogov, je treba odločiti, da tožeča stranka in Komisija nosita vsaka svoje stroške.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (drugi senat)

razsodilo:

- 1. Člen 1(2) Odločbe Komisije 2003/382/ES z dne 8. decembra 1999 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 Pogodbe ES (zadeva IV/E-1/35.860-B – Brezšivne jeklene cevi) se razglasi za ničnega v delu, v katerem je ugotovljeno, da je kršitev, ki se tožeči stranki očita s to določbo, obstajala pred 1. januarjem 1991.**
- 2. Znesek globe, ki je tožeči stranki naložena s členom 4 Odločbe 2003/382, se določi na 12.600.000 evrov.**
- 3. V preostalem delu se tožba zavrne.**
- 4. Tožeča stranka in Komisija nosita svoje stroške.**

Forwood

Pirrung

Meij

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourg, 8. julija 2004.

Sodni tajnik

Predsednik

H. Jung

J. Pirrung

II - 2321

Stvarno kazalo

Dejansko stanje in postopek	II - 2234
Postopek pred Sodiščem prve stopnje	II - 2235
Predlogi strank	II - 2235
Predlog za razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe	II - 2236
Tožbeni razlogi postopkovne napake	II - 2236
Tožbeni razlog: kršitev pravic obrambe, ker naj bi Komisija tožeči stranki zavrnila vpogled v določene dokumente iz spisa	II - 2236
— Trditve strank	II - 2236
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2239
Domnevno nezadosten rok za odgovor na OUK	II - 2243
— Trditve strank	II - 2243
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2244
Uporaba dokumenta Delitveni ključ kot obremenilnega dokaza	II - 2248
— Trditve strank	II - 2248
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2250
Domnevna kršitev pravic obrambe zaradi neskladnosti med OUK in izpodbijano odločbo glede kršitve iz člena 2 te odločbe	II - 2255
— Trditve strank	II - 2255
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2255
Obstoj kršitve člena 81(1) ES iz člena 1 izpodbijane odločbe	II - 2257
Domnevno protislovje med členom 1 in členom 2 izpodbijane odločbe	II - 2257
— Trditve strank	II - 2257
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2259

MANNESMANNRÖHREN-WERKE PROTI KOMISIJI

Domnevne napake pri sklepanju Komisije o kršitvi iz člena 1 izpodbijane odločbe	II - 2261
— Trditve strank	II - 2261
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2264
Obstoj kršitve člena 81(1) ES, ki je navedena v členu 2 izpodbijane odločbe	II - 2266
Trditve strank	II - 2266
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2272
Predlog za zmanjšanje globe	II - 2287
Pravila, ki urejajo odmero globe	II - 2287
Trditve strank	II - 2287
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2289
Odmera globe, naložene tožeči stranki	II - 2292
Teža kršitve, ugotovljene v členu 1 izpodbijane odločbe	II - 2292
— Trditve strank	II - 2292
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2294
Trajanje	II - 2302
— Trditve strank	II - 2302
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2303
Domnevne olajševalne okoliščine	II - 2307
— Trditve strank	II - 2307
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2308
Domnevno sodelovanje družbe Mannesmann	II - 2312
— Trditve strank	II - 2312
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2314
Odmera globe	II - 2320
Stroški	II - 2320